

Årsberättelse 2021

Funktionsstödsnämnden

Beslutad av Funktionsstödsnämnden, den 18 februari 2022

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
1.1 Läsanvisningar till rapporten.....	4
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	5
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat	5
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	8
2.3 Förväntad utveckling	8
3. Sammanfattande iakttagelser.....	10
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål	14
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	15
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	19
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	23
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	29
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	32
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	35
5 Analysunderlag – ekonomi.	43
5.1 Årets resultat – ekonomi.....	43
5.2 Bakgrund och förutsättningar inför 2021	46
5.3 Effekter av coronapandemin.....	47
5.4 Effektivisering	50
5.5 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	51
5.6 Verksamheternas delårsresultat och prognos	52
5.7 Investeringar	64
6 Bilagor.....	65
6.1 Fem år i sammandrag.....	65
6.2 Vidtagna åtgärder 2021 – 2020 års tillsyn	68

1. Förslag till beslut

Under snart två år har fokus handlat om att rädda liv och förhindra smittspridning. Denna situation och samhälleliga tillvaro har ställt höga krav på att arbeta med systematiskt stabsarbete, det vill säga en förhöjd beredskap som präglas av kontinuerlig kommunikation och teamarbete i ett tillsammansskap. Budskapet som präglat nämndens arbete under denna period har varit och kommer att vara; vi ställer inte in, vi ställer om. Allt i andan av att säkerställa ett gott kvalitativt stöd och trygghet till de vi är till för. Förvaltningens verksamheter har uppvisat en stor förmåga att anpassa sig till rådande omständigheter vilket resulterat i att flera kreativa lösningar som har tagits omhand och blivit en del i nämndens utbud när det kommer till att tillhandahålla stöd och service.

Årsuppföljningen visar att utvecklingsarbetet inte har stannat av under denna extraordinära tid, utan snarare tagit en ny riktning, med ett nytt perspektiv. Förvaltningens verksamheter har tagit sig an nya arbetssätt och metoder för att stärka bidragen inom målområdena. Medarbetare och chef tar sig an utmaningarna i vardagen och vågar sedan testa nya sätt för att lösa problem. Arbetet med ständiga förbättringar ses fortsätta och är högaktuellt i det nya normala som alla ska förhålla sig till.

Samverkan och samarbete har stärkts, vilket är en viktig faktor för att tillgodose behov, nu och i framtiden. Mycket tid och resurser behöver i framtiden läggas på utvecklingsarbeten som sker tillsammans med andra så som *Nära vård* och *Rehabiliterande arbetssätt*. Tvärprofessionella lösningar är framtidens svar på hållbara processer för att kunna möta den enskildes behov. Nämnden arbetar med detta och kommer att fortsätta att göra detta i ett tillsammansskap!

Funktionsstödsnämnden redovisar för år 2021 en negativ ekonomisk avvikelse om 13,1 mnkr mot budget. Underskottet motsvarar 1,54 % av årets budgeterade kostnader. Funktionsstödsnämnden har under året kompenserats av staten för merkostnader samt merkostnader i sjukfrånvaro till följd av covid-19 vilket mildrat ett annars potentiellt högre underskott inom nämnden. Verksamheterna arbetar med att nå en ekonomi i balans men har under flera år ålagts större effektiviseringsuppdrag och vissa verksamheter flaggar nu för att de ser stora svårigheter att nå dessa utan att riskera att kvalitén på verksamheten blir bristfällig.

Förvaltningens förslag till Funktionsstödsnämnden

1. Funktionsstödsnämnden fastställer Årsberättelse 2021.
2. Årsberättelsen överlämnas till Programnämnd social välfärd för fortsatt hantering.

1.1 Läsanvisningar till rapporten

Under avsnitt 4; nämndens bidrag till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, ges en beskrivning av innehåll och syfte med rapporten.

Det finns sex målområden som de 33 kommunfullmäktigemålen (KF-mål) och de 50 inriktningarna är fördelade inom. KF-mål är långsiktiga mål som ska vara gällande under hela mandatperioden, dessa står skrivna i ljusblå texturor. Under målen finns texter med *blå text*, dessa texter är hämtade från verksamhetsplan 2021. Texterna beskriver om nämnden har ett åtagande, att göra något mer än tidigare, (*normal blå text*) under givna mål eller om nämnden bidrar med utveckling i målet i fråga utifrån sitt grunduppdrag (*kursiv blå text*).

Under varje målområde finns en sammanfattande analys av bidrag till utveckling till målområdena. I de målområden som nämnden har åtaganden; målområde 3 och 6, beskrivs dessa mer ingående med särskild rubrik under det relevanta målet.

KF-målen är möjliga att ”klustra”, detta innebär att nämnden svarar upp mot flera mål gemensamt vilket beskrivs i en sammanhållen text. När KF-mål är ”klustrade” ligger dessa mål direkt över och under varandra utan mellanliggande texter. Den text som då skrivs under det sista KF-målet svarar mot samtliga överliggande KF-mål.

Tabellerna med kolumnerna ”positiva iakttagelser” och ”förbättringsområden” är en förkortad framställning av den sammanfattande analysen och åtagandenas textstycken uttryckt i punktform. Dessa lyfts sedan fram till den liggande tabellen under rubrik 3; ”sammanfattande iakttagelser”.

När det gäller indikatorerna för varje målområde så finns det en kolumn med ”utfall 2021”.

Inriktningarna/inriktningsmålen är ettåriga mål som ska bidra till en positiv utveckling inom målområdet, dessa förändras mellan respektive år. De inriktningsmål som Funktionsstödsnämnden bidrar till är listade i *kursiv text* längst ned under respektive målområde.

I slutet av rapporten ligger tabellerna med statistik i 5-år i sammandrag.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

I snart två år har förvaltningens fokus handlat om att rädda liv och förhindra smittspridning. Denna situation och samhällsliga tillvaro har ställt höga krav på att arbeta systematiskt och med en förhöjd beredskap som präglas av kontinuerlig kommunikation och teamwork i ett tillsammansskap.

Budskapet som präglat förvaltningen under denna period har varit och kommer att vara; vi ställer inte in, vi ställer om. Allt i andan av att säkerställa ett gott kvalitativt stöd och trygghet till de vi är till för. Förvaltningens verksamheter har uppvisat en stor förmåga att anpassa sig till de rådande omständigheterna och detta har resulterat i att flera kreativa lösningar som har tagits omhand och blivit en del i vårt utbud när det kommer till att tillhandahålla stöd och service; ”*Funkis sommarstream*”, ”*digital funkismello*”, ”*julstreamen*”, daglig verksamhet på distans och olika slags hälsofrämjande insatser är exempel på den kreativiteten. Den rådande situationen har ställt höga krav på systematiskt arbete, tydlig kommunikation och teamwork inom förvaltningen. Under en kort period så gick vi mot en avvecklingsfas och en återgång till det ”nya normala” denna process fick tyvärr stoppas upp då det då pandemin fortfarande fortsätter att påverka oss i förvaltningen, men också samhället i stort.

En förutsättning för ett lyckat förändringsarbete är ledarskap som präglas av tydlig kommunikation. Som en effekt av pandemin så har detta utvecklats vidare genom etablering av nya strukturer och sammanhang som skapats för att underlätta för organisationen i dessa nya tider. Vi har klarat av detta tillsammans och tillsammans är vi starka och redo att möta framtidens utmaningar.

Med erfarenhet av att arbeta med en förhöjd beredskap under nästa två år så visar uppföljningen att utvecklingsarbetet inte har stannat av under denna intensiva period, utan snarare tagit en ny riktning, ett nytt perspektiv. Det är glädjande att se hur förvaltningen tagit sig an nya arbetssätt och metoder för att stärka bidragen inom målområdena och hur man håller i och håller ut i redan satta strukturer. Men kanske främst hur man som medarbetare och chef tar sig an utmaningarna i vardagen och sedan vågar testa nya sätt för att lösa ett problem. Arbetet med ständiga förbättringar fortsätter och är högaktuellt i det nya normala som vi alla ska förhålla oss till.

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Målområde 1 - Örebro i sin fulla kraft: Vikten av ett hälsofrämjande perspektiv har stärkts i och med coronapandemin som ett led i att lindra eventuella negativa konsekvenser. Flertalet kreativa lösningar har processats och tagits fram för att säkerställa kvalitativa insatser till de vi stödjer. Detta perspektiv genomsyrar även insatser för medarbetare och där har vi sedan ett par år tillbaka arbetat med hållbara scheman. Det hälsofrämjande perspektivet ses som en viktig del i det idoga arbetet med att säkerställa heltid som norm. Detta arbete påvisar goda effekter och ses som en grundförutsättning för att möta framtidens kompetensförsörjning och att främja jämställdhet. Viktiga verktyg är sedan många år tillbaka framtagna och har nu påvisats vara framgångsrikt i att visa riktningen, men framför allt kanske att skapa förutsättningar för det operativa arbetet. Det kommer dock krävas uthållighet i arbetet för att det ska garanteras över tid. Som en del i grunduppdraget ingår det att arbeta mot att enskildas förmågor stärkts och att ständiga förbättringar utförs och vissa små, men ack så viktiga, effekter har påvisats för enskilda individer inom ramen för vårt engagemang i testområdet för rehabiliterande arbetssätt. Denna framgång

stärker oss i arbetet och ger oss hopp inför framtiden, fortsatta arbete kommer att krävas för att nå full effekt.

Målområde 2 - Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro: I vårt grunduppdrag så har vi att säkerställa möjlighet till livslångt lärande och kompetensutveckling för enskilda individer som vi stödjer, vilket kräver kontinuerligt arbete och utveckling för att skapa gynnsamma effekter. Som stöd i detta arbete har vi sedan många år tillbaka en framgångsrik metod att förhålla oss till. Resultatet är fantastiskt, främst för att det ger enskilda individer möjlighet att nå sina mål, men också för att vi nu fortsätter processen och utvecklingen tillsammans med andra aktörer, så som *Activa, Region Örebro län* och andra kommuner i länet i ett nytt projekt kallat IPS 2.0 (*Individual placement and support*) där den neuropsykiatriska målgruppen kommer att inkluderas. IPS är en evidensbaserad metod för arbetsrehabilitering och metoden syftar till att stötta personer med psykisk funktionsnedsättning att lyckas komma in på den reguljära arbetsmarknaden utifrån sina egna förutsättningar. Vi behåller de etablerade processerna och samtidigt utvecklar oss, allt i andan att säkerställa att de vi stödjer får goda förutsättningar att leva som andra och uppnå ett livslångt lärande och möjlighet att få ett arbete som skapar meningsfullhet i vardagen.

Som ett led i att säkerställa ett livslångt lärande så arbetar vi för att kontinuerligt säkerställa arbetsplatslärande. Det bidrar inte bara till att föra in ny kunskap i förvaltningen utan också för att ge presumtiva medarbetare ny kunskap om de vi stödjer och om oss i kommunen som arbetsgivare. Detta är en väldigt viktig struktur inom ramen för vårt systematiska arbete med att attrahera, rekrytera och behålla personal och ett kontinuerligt arbete krävs för att säkerställa handledarresurser på sikt, men också för att kunna utveckla dessa processer i linje med vårt personalstrategiska arbete. För redan anställda medarbetare har vi under de senaste åren arbetat fram en kompetenstrappa för olika pedagoguppdrag i syfte att tydliggöra vilka karriärvägar som finns inom detta specifika område. Vidareutveckling inom fler områden kommer att krävas för att vi ska kunna säga att tydligheten finns för alla funktioner. De starkaste och viktigaste resurserna vi har är alla medarbetare, det som förvaltningen nu upplevt är att den kompetensförsörjningsutmaning som vi arbetat hårt för att förebygga nu är en realitet. Vi ser att påverkan på verksamheterna är betydande vilket påverkar förutsättningarna att bedriva verksamhet då tillgängliga resurser är ansträngda och belastningen upplevs övermäktig. Akuta åtgärder är redan igång men långsiktigt så kommer detta område att kräva krafttag och flera nya utvecklingsinsatser för att säkra kompetensförsörjningen över tid.

Målområde 3 - Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro: Den viktigaste beståndsdel i grunduppdraget är trygghet för de vi är till för. Det arbetet är alltid, oavsett kris eller inte, prioriterat. Under coronapandemin har prioritet varit på att trygga servicemottagare, dess nätverk och medarbetare när det kommer till smittorisken. Detta arbete har genomgått en gedigen utvärdering där nya insikter kommer att tas tillvara. Under året så har flertalet områden identifierats och initierats så som BPSD¹, trygga boendemiljöer i utsatta områden, riskbedömningar på individnivå, *Individens behov i centrum* (IBIC) med flera. Flertalet av dessa utvecklingsområden kommer att kräva mer arbete både internt men också med andra när det kommer till att stärka tryggheten för de vi är till för och våra medarbetare. Förvaltningen har genom sitt kvalitetsledningssystem nu en god möjlighet till

¹ Ett kvalitetsregister för individer med demenssjukdom som nyligen har införts - BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens).

systematiskt kvalitetsarbete och snabbare åtgärder, vilket ses som en förutsättning för att kunna möjliggöra trygghet, delaktighet och inflytande inom ramen för vårt grunduppdrag.

Målområde 4 - Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet: Livskvalitet för de vi stödjer är alltid i fokus. Verksamheter inom nämndens ansvarsområden har många bra och anpassade insatser för att säkerställa detta inom ramen för grunduppdraget, men vi ser att den långvariga pandemin har till viss del påverkat förmågan att säkerställa en god livskvalitet i vissa avseenden. Vi jobbar dock idogt med olika hälsofrämjande insatser inom ramen för vårt grunduppdrag och det tror vi är en hållbar väg att gå oavsett pandemin eller inte. Förvaltningen har nu bättre förutsättningar för att möjliggöra för personer med funktionsnedsättningar att delta i olika sociala aktiviteter genom att det nu finns en funktion anställd med det specifika uppdraget. Samarbete med många olika aktörer både kommunala och civila är viktigt och flertalet samarbeten finns nu etablerade. Vi ser dock att inställda aktiviteter i samhället har haft en försvårade inverkan på livssituationen för nämndens målgrupper och bedömer att anpassningar kommer krävas i samband med samhällets återöppnande. En annan påverkansfaktor är den kompetensförsörjningsutmaning som förvaltningen nu upplever, något som kräver både kort- och långsiktiga åtgärder.

Målområde 5 - Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald: För att främja den ekologiska hållbarheten samnyttjas resurser mellan verksamheter. Budskap kring ekologisk hållbarhet förmedlas till både servicemottagare och medarbetare när det kommer till syfte, nytta och vikten av sopsortering, följsamhet kring ramavtal och upphandlingsriktlinjer, likväl som att flera verksamheter redan har rutiner för att genomföra samlade inköp. Ett initiativ som förtjänar uppmärksamhet är att en verksamhet testat ekologisk och naturlig myggbekämpning genom att försöka locka fladdermöss att bosätta sig i speciella fladdermusholkar som den egna verksamheten har tillverkat. Sådana kreativa initiativ vill vi naturligtvis framhäva och uppmuntra och vi hoppas på ett lyckosamt resultat. Vi har sedan många år tillbaka en arbetsgrupp som stödjer verksamheter med källsortering, som en del i sin meningsfulla sysselsättning inom arbetsverksamheten. Det finns utvecklingsområden att hantera framåt, bland annat så behöver evakueringsplaner för respektive boende tas fram i händelse av extraordinära händelser så som översvämning, värmeböljor osv. Mer arbete kring detta kommer att krävas framåt.

Målområde 6 - Hållbara och resurseffektiva Örebro: Den långvariga pandemin har påverkat både de vi tillhandahåller stöd till och organisationen i stort. Framst kan man se en påverkan på enskilda individers möjligheter till att delta i samhälles kultur- och fritidsliv. Vilka effekter det har på det psykiska måendet behöver fortsatt bevakas och följas över tid. Vi har gjort vad vi kan för att hitta ersättande smittsäkra inslag så som *“Funkisommarstream”*, *“julstream”* och andra hälsofrämjande insatser, men vilka effekter det genererar får tiden utvisa.

Det långsiktiga arbetet med bemanningsekonomi fortsätter och ses som en nödvändighet för att flexibelt kunna nyttja tillgängliga resurser så effektivt som möjligt. Arbetet har resulterat i en positiv förflyttning när det kommer till att samnyttja personella resurser mellan verksamheter. Detta arbete går i linje med det som vi behöver göra för att säkerställa kompetensförsörjningen i stort. Kommunikativa insatser kopplat till arbetet med att säkra ekonomisk medvetenhet och hushållning i alla led sker fortlöpande, likväl som att vi följer upp och analyserar

viktiga variabler som kan påverka ekonomin negativt. Allt i andan av att snabbt sätta in korrekta åtgärder för att kunna fortsätta det långsiktiga ekonomiska arbetet. Det ekonomiska läget är tufft sedan tidigare och kommer att vara i många år framåt. Som ett led i att säkerställa att vi gör rätt saker och är följsamma den lagstiftning som vi är satta att följa, så ser vi att en baslinje för kvalitet är ett bra verktyg för att ge signaler när det ekonomiska läget tangerar att negativt påverka kvaliteten i vårt utförande enligt gällande lagstiftning. Vi tänker att det kan fungera som ett signalsystem och på så vis kunna säkerställa att vi gör rätt saker med stöd av skattefinansierade medel för att säkra kvalitet till de vi är till för. Nuläget påvisar svåra förutsättningar att nå en ekonomi i balans vid årets slut.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin har gjort att flera av förvaltningens utvecklingsarbeten har tagit en annan riktning och omprioriteras för att fokusera på att framförallt begränsa smittspridningen och rädda liv, upprätthålla prioriterad verksamhet, att ha beredskap för en eskalerande situation och att anpassa ordinarie verksamheter och uppdrag till rådande läge; det vill säga att säkra grunduppdraget. Detta är en prioritering som påverkar oss nu och kommer att påverka framtiden. Samtidigt har verksamheterna fått utveckla digitaliseringen med insatser på distans och digitala möten i snabb takt. Förvaltningens arbete har utifrån ovan, till största delen handlat om pandemins påverkan på verksamheterna och att skydda de enskilda individerna. Trots detta har ett stort antal servicemottagare och medarbetare konstaterats smittade av covid-19.

Vi har under året präglats av hårda prioriteringar kopplat till vad som är möjligt att genomföra på kort och lång sikt. En av årets utmaningar är den höga kostnadsutvecklingen som resulterar i årliga effektiviseringar och ekonomiska omprioriteringar med svårigheter att säkra kvaliteten som följd.

2.3 Förväntad utveckling

Vi står inför en ny framtid som kommer att präglas av förändrade sätt att arbeta och leva. De erfarenheter som vi skaffat oss under de snart två åren värdesätter vi och tar omhand för att underlätta den samhälleliga förflyttningen som Coronapandemin har bidragit till. Det finns nu en digital mognad som vi ska ta vara på i det fortsatta utvecklingsarbetet med att digitalisera det som går att digitalisera och att skapa den balans som krävs för att samtidigt värna om de mellanmänniska relationerna. Digitaliseringen ses skapa flera möjligheter, men samtidigt följer utmaningar. Exempelvis har troligtvis det digitala utanförskapet förstärkts hos många personer med funktionsnedsättning, där det handlar om sociala interaktioner på digitala plattformar och visar på vikten av att kommunen alltid bör ha alternativa kontaktvägar och anpassad information i olika format för nämndens målgrupper.

Effekterna av Coronapandemin påverkar oss nu och kommer att påverka oss i framtiden både utifrån ett kvalitativt perspektiv som kommer av att vissa övergripande satsningar behövs pausats, och från ett ekonomiskt perspektiv. De kvalitativa satsningarna är och kommer att vara en viktig del i att arbeta mot mer hållbara ekonomiska förutsättningar. Under Coronapandemin har vi varit tvungna att omprioritera och skala ner för att säkerställa fokus på att förhindra smittspridning och skydda de vi är till för ett fokus vi kommer att behöva ha fram tills pandemin

släpper greppet om samhället. Trots detta så behöver vi planera för och arbeta parallellt med att utveckla oss för att skapa ekonomiskt hållbar och kvalitativt stärkt verksamhet. Detta gör vi genom att gemensamt skapa förutsättningar för att behålla det som är gott, förändra arbetssätt i det som verksamheten förfogar över och också ta bort det som inte ger den effekt som förutspåddes. Att våga prova och att sedan omvärdera åtgärder för att bidra till att medborgaren får det stöd som hen har behov av är nödvändigt.

Samverkan och samarbete har stärkts och är en viktig faktor för att tillgodose behov, nu och i framtiden. Därför kommer vi att behöva lägga mycket tid och resurser på utvecklingsarbeten som sker tillsammans med andra så som Nära vård och Rehabiliterande arbetssätt. Tvärprofessionella lösningar är framtidens svar på hållbara processer för att kunna möta den enskildes behov. Vi gör detta och vi kommer att fortsätta att göra detta i ett tillsammansskap!

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finnas inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen medarbetare som arbetar heltid har ökat och alla nya medarbetare anställs med heltid som grund. • Rehabiliterande arbetssätt i förvaltningen har konstaterats individuella enskilda förbättringar i förmågor och stärkt självständighet. • Arbetat med anpassade stärkta hälsofrämjande aktiviteter för såväl medarbetare som servicemottagare fortsätter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt behov av utveckling inom det rehabiliterande arbetssättet. • Fortsatt arbete med bemanningsekonomin. • Utmaning är att nå ut och kommunicera direkt till servicemottagare gällande fritidsaktiviteter.
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Förvaltningen arbetar systematiskt med verksamhetsförlagd utbildning genom att säkerställa praktikplatser. • Resultatet av arbetet med språkombud visar att språkombud fungerar bra och positiva effekter har påvisats. • Förvaltningens fortsatta arbete inom med IPS har vidareutvecklats och fått fart under 2021. Metoden ger positiva resultat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetensförsörjningsutmaningen har under året blivit en realitet. Påverkan på verksamheterna är betydande, vilket påverkar förutsättningarna att bedriva verksamhet då tillgängliga resurserna är ansträngda och belastningen övermäktig. • Finns i nuläget ingen hållbar långsiktig ekonomisk lösning för validering av medarbetares arbetskompetens. • Fortsatt implementering av Kompetenstrappan till alla funktioner inom förvaltningen. • Motivera medarbetare att bli språkombud.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Arbete med att förhindra vräkningar har gett ett gott resultat. Förståelse mellan aktörerna ÖBO och LFE och förvaltningen gällande vräkningar av servicemottagare har ökat vilket medfört en stärkt struktur. • Samverkan med polis, fastighetsägare, psykiatri och andra berörda kommunala aktörer pågår i syfte att säkra trygghet av kringmiljön för servicemottagare som bor i utsatta områden. • Förvaltningen har utvecklat arbete med riskbedömningar utifrån arbetsmiljö och patientsäkerhet samt kvalitetsperspektivet. Effekter ses genom stärkt patientsäkerhet för servicemottagare samt även säkerställa god arbetsmiljö. • PPM-BHK – Metod införts som säkrar att följsamhet finns kring de olika delarna av basal hygienriktlinjerna - ger ökad trygghet för servicemottagarna gällande smitta. • Ett kvalitetsregister för individer med demenssjukdom införts - BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens) har införts, bemötandeplan utformas och individanpassade åtgärder sätts in. • Förvaltningens kvalitetsledningssystem har uppdaterats med effekter som ökad 	<ul style="list-style-type: none"> • Under den pågående pandemin har det varit svårt för många av eleverna och lärarna att arbeta med distansstudier. • Förvaltningen fortsätter att arbeta med de insatser som syftar till att stärka den enskildes möjligheter att behålla sin bostad. • Utmaning att förbättra och skapa mer trygghet i utsatta bostadsområden, både för personal och för servicemottagarna. • Övergången till IBIC kommer att kräva att metoder/arbetsätt utvecklas så att servicemottagarnas delaktighet, inflytande och medbestämmande möjliggörs i högre grad än idag. För fortsatt utveckling av arbetet behövs en förvaltningsövergripande utvärdering av implementeringsarbetet ske.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	snabbhet i systemet, ökad tydlighet, förbättring av verksamhetens egenkontrollfrågor samt förtydligande av vilket stöd och support verksamhet har gällande systemet.	
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Funktionen Kulturpedagog är tillsatt för att utjämna förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta på aktiviteter. • För ökad tillgänglighet för servicemottagare har förvaltningen utifrån rådande pandemi haft samtliga större evenemang för servicemottagare digitalt. • Hälsogrupper och hälsofrämjande åtgärder pågår ute i verksamheterna såsom arbete med att hälsoombud. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hänsyn till anpassningar av boenden utifrån en framtida växande stad. • Fortsatt arbete med kompetensförsörjningsutmaningen.
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	<ul style="list-style-type: none"> • Verksamheterna förmedlar till personal och servicemottagare vikten, syfte och nyttan med att klimatsmart ”tänk” och lösningar/aktiviteter. • Det finns flera olika verksamheter som arbetar med återbruk och renovering vilket resulterar i återanvändning av inventarier. • Testat ekologisk myggbekämpning genom att locka fladdermöss att bosätta sig i speciella fladdermusholkar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Målkonflikt mellan servicemottagarnas egna inflytande/självbestämmande i jämförelse med arbete utifrån kommunens uppsatta mål/strategier. • Ta fram evakueringsplaner för respektive verksamhet i händelse av extrem händelse.
Hållbara och resurseffektiva Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteter inom daglig verksamhet har anpassats till digitalt deltagande för att man ska kunna fortsätta arbetet med daglig verksamhet. 	<ul style="list-style-type: none"> • En fortsatt analys av effekterna av pandemin för nämndens målgrupper behöver fortsatt analyseras och klarläggas.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<ul style="list-style-type: none">• Medarbetarna motiverar servicemottagarna att återkomma till daglig verksamhet och erbjuder nya inriktningar utifrån deltagarnas önskemål för att nå ökad attraktionskraft.• Förvaltningens fortsatta arbete med personalsamverkan mellan verksamheterna, ses ha gett ett positiv genklang ute i verksamheterna med ökad förståelse för varandras insatser/stöd.• Prototypen för en baslinje kan fungera bra till en början men behöver underbyggas med fakta samt anpassas utifrån fler parametrar och insatser.• Gynnsamt resultat som kommer av förvaltningens krisledning.	<ul style="list-style-type: none">• Förvaltningen har identifierat att stödbehovsmätningarna saknar vissa parametrar som idag utförs för att säkerställa individens behov och en anpassad resurstilldelning som motsvarar behoven.• Arbetet pågår kring baslinje för kvalitet är vilket är oerhört komplext, svårt och kommer att ta tid.• En fortsatt analys av effekterna av pandemin för nämndens målgrupper behöver fortsatt analyseras och klarläggas.

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål

Funktionsstödsnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- utfall för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grunduppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Andelen medarbetare som arbetar heltid har ökat och alla nya medarbetare anställs med heltid som grund. Nu behöver förvaltningen framhärda och arbeta vidare med heltid som norm så att detta positiva läge bibehålls. Heltid som norm har sin grund i två aspekter; att kunna möta nämndens framtida behov av kompetensförsörjning genom att ta tillvarata på befintliga medarbetares kompetens, samt att främja jämställdhet inom förvaltningen. Förvaltningsledningen har gett en tydlig önskad riktning att arbeta med heltid som norm och den personalstrategiska planen finns som underlag för stöd till verksamheterna. Fortsatt arbete med bemanningsekonomi krävs utifrån de ekonomiska utmaningar som framtiden förutspår. Det handlar om att rätt antal personer arbetar utifrån verksamhetens behov, hur personalgrupper samarbetar och hur de kommunicerar med varandra. Genom att bli mer medvetna om hur verksamheten arbetar, kommunicerar och samarbetar med varandra kan arbetstiden användas mer effektivt och därmed uppnå ökad kvalitet för servicemottagarna.

Inom testområdet för rehabiliterande arbetsätt i förvaltningen har det konstaterats individuella enskilda förbättringar i förmågor och stärkt självständighet hos servicemottagare till följd av förändringar i arbetsättet. Det rehabiliterande arbetsättet utgår från att uppmana, stödja och motivera servicemottagare till att utöva vardagsaktiviteter utgående från deras egen förmåga. Att arbeta utifrån ett rehabiliterande arbetsätt kräver passande miljö, tid och tålamod samt tydliga individuella mål och ett förändrat arbetsätt från personalens sida.

För att lindra de negativa konsekvenserna av pandemin har verksamheter aktivt arbetat med anpassade stärkta hälsofrämjande aktiviteter för såväl medarbetare som servicemottagare. Hälsofrämjande scheman införs i dialog med medarbetare och verksamheterna där en viktig grund är det motiverande arbetet. Verksamheterna har anordnat aktiviteter för att främja psykisk och fysisk hälsa hos servicemottagarna. Ett gott exempel är daglig verksamhet på distans. I samma anda har förvaltningen infört en ny funktion i form av en kulturpedagog. Det nya uppdraget innefattar främst att utforma aktiviteter som är önskat av servicemottagare. Förvaltningen själva tillhandahåller inte alla dessa aktiviteter utan det skapas aktivitetsutbud i samverkan med andra aktörer och civila samhället. En utmaning är att nå ut och kommunicera direkt till de servicemottagare som ska ta del av aktiviteten.

Det har under pandemin varit svårt att genomföra kultur- och fritidsaktiviteter och att nå ut till samtliga servicemottagare. Förvaltningen fortsätter sitt samarbete med civila samhället i den utsträckning det är möjligt. Under 2021 genomfördes *Funkis sommarfestival* i digital form (på Youtube) i stället för en festival med deltagande på plats. Förvaltningen arbetar mycket för att inkludera målgruppen personer med funktionsnedsättning i civila samhället och dess aktörer, vi ser ett ökat intresse av att inkludera målgruppen och att fler aktörer hör av sig och vill etablera samarbeten. Det pågår ett samarbete med kulturkvarteret för att inkludera nämndens målgrupp där. Ett häfte med sommartips innehållande anpassade aktiviteter för individer som har en funktionsnedsättning har utformats av förvaltningen i samarbete med Örebrokompaniet och spridits såväl internt som externt. I häftet finns aktiviteter för personer med funktionsnedsättning som tillhandahålls av förvaltningen men också av aktörer inom det civila samhället. I stora drag försöker förvaltningen internt som externt i olika mötessammanhang synliggöra nämndens målgrupp och hur de kan inkludera servicemottagarna bättre för att de servicemottagare vi stödjer i vardagen får en mer

aktiv och meningsfull fritid. Uppnådda effekter är en förbättring i och en vilja/ett intresse av att möta nämndens målgrupp.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Andelen medarbetare som arbetar heltid har ökat och alla nya medarbetare anställs med heltid som grund. • Rehabiliterande arbetssätt i förvaltningen har konstaterats individuella enskilda förbättringar i förmågor och stärkt självständighet. • Arbetat med anpassade stärkta hälsofrämjande aktiviteter för såväl medarbetare som servicemottagare fortsätter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt behov av utveckling inom det rehabiliterande arbetssättet. • Fortsatt arbete med bemanningsekonomin. • Utmaning är att nå ut och kommunicera direkt till servicemottagare gällande fritidsaktiviteter.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel personer som arbetar heltid, kvinnor och män	Tot: 82,5 % K: 81,6 % M: 85,3 %	Tot: 84,4 % K: 83,9 % M: 85,8 %	Tot: 86,2% K: 86 % M: 86,8 %	Öka
Nationella brukarenkäten: Nöjd med sin insats*: Andel servicemottagare som vet vem de ska prata med om denne inte är nöjd i sin insats.	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Minst 75 %
Gruppbostad LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	77 %	75 %	76 %	Behålla/ Öka
Servicebostad LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	81 %	86 %	77 %	Behålla
Daglig verksamhet LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt	85 %	87 %	90 %	Behålla
Personlig assistans - Brukaren vet vem hen ska prata med om något fungerar dåligt med assistenterna	83 %	87 %	84 %	Behålla
Boende särskild service SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	87 %	86 %	85 %	Behålla
Boendestöd SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt med boendestödet	77 %	90 %	77 %	Behålla
Sysselsättning SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt på sysselsättningen	88 %	90 %	92 %	Behålla
Barn- och ungdomsverksamheten** Barnbostad	---	För låg svarsfrekvens	För låg svarsfrekvens	Öka

Kommentarer till indikatorernas utfall

**Nationella brukarundersökningen*

Brucarundersökning genomförs årligen genom deltagande i SKR nationella brukarundersökning för funktionshinderområdet. Undersökningen kan bland annat ge svar på målpåfyllelse till dem bärande principerna i LSS-lagstiftning. Resultatet bryts om möjligt ner på enhetsnivå. Resultaten publiceras i Kolada, Jämnföraren. Utifrån brukarundersökningens resultat, tar verksamheterna fram aktiviteter för arbete med att vidmakthålla eller förbättra verksamheten. Målvärdet är nationellt satt till 75 % och utifrån från "Kommunernas Kvalitet I Kortbet" - Kkik's rekommendationer.

*** Brucarundersökningen i barnbostad är en omarbetning av socialtjänsten material CONNECT till egenkontrollfrågor för barnbostad. CONNECT är det material socialtjänsten använder för att bedöma om barn som är föremål för utredning hos socialtjänsten får sina behov av närhet, trygghet och miljö tillgodosedda i det hem de bor i. Insatsen barnbostad har lagt till en egen fråga i brukarundersökningen som lyder "personalen pratar så att jag förstår" som en del i trygghetskapande. Detta då frågan finns i brukarundersökningen för vuxna och fått låga poäng och frågan lades till för att undersöka om det var liknande låga poäng för barn. Tyvärr blev svarsfrekvensen för låg på brukarundersökningen för barnbostad 2020 och 2021.*

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att främja hälsofrämjande åtgärder i syfte att utjämna de i grunden ojämlika förutsättningarna som finns kring såväl psykisk som fysisk hälsa.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att öka tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättningar. Detta sker exempelvis genom att i det dagliga arbetet stödja och arbeta för att öka våra servicemottagares självständighet i kontakter med samhället men även genom enskilda insatser så som att informera och verka för ökat valdeltagande i samband med val.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur- och fritidslivet i Örebro kommun ska vara tillgängligt för alla

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att öka samverkan med civilsamhället och andra aktörer såväl inom som utanför kommunens organisation. Detta sker exempelvis genom att gemensamt anordna aktiviteter och att nämnden tillhandahåller stöd som möjliggör servicemottagarna delaktighet i aktiviteter även utanför nämndens arrangemang, vilket leder till en aktiv och meningsfull fritid. Det finns exempelvis ett flertal etablerade samarbetare där sysselsättningen kan utföras i hos externa aktörer, etablerade samarbeten med studieförbund där

studiecirkelar genomförs på boenden och framträdanden sker samt samverkan för att bryta social isolering.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- *Örebro kommuns verksamheter ska tillsammans med det civila samhället och andra aktörer hitta nya former för samverkan i arbetet för ökad gemenskap och inkludering.*
- *Det integrationsfrämjande arbetet i kommunen ska stärkas i enlighet med målen i programmet för hållbar utveckling.*
- *Utveckla samarbete och stöd till verksamheter inom Örebro kommun och kommunala bolag gällande tillgänglighetsfrågor.*
- *Kulturkvarteret ska etableras som Örebros nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande ska utvecklas, med särskilt fokus på barn och ungdomar.*

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Kompetensförsörjningsutmaningen har under året blivit en realitet. Påverkan på verksamheterna är just nu betydande, vilket påverkar förutsättningarna att bedriva verksamhet då de tillgängliga resurserna är så ansträngda och belastningen upplevs övermäktig. Detta resulterade i att förvaltningsledningen bedömde att stöd från kommunens HR-avdelning var nödvändig. Extra resurser sattes in under december månad från HR för att understödja förvaltningen i den situation de befann sig i.

Det finns i nuläget ingen hållbar långsiktig ekonomisk lösning för validering av medarbetares arbetskompetens. I nuläget tas lösningar fram om specifika problem uppkommer. Lösningarna är inte kopplade till en generell struktur/lösning/modell vilket behöver tas fram för att lyfta utvecklingsprojektet och processen framåt. Förvaltningen behöver tillsammans med andra aktörer säkerställa validering som en hållbar process inom ramen för Örebro kommuns kompetensutveckling. Valideringen är för förvaltningen en nödvändig del för att klara kompetensförsörjningsutmaningen och säkerställa ett kvalitativt stöd till de vi stödjer.

En viktig del i lösningen av kompetensförsörjningsutmaningen är att attrahera presumtiva medarbetare. Som en led i detta arbetar förvaltningen systematiskt med verksamhetsförlagd utbildning genom att säkerställa praktikplatser. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla sig inom detta område. Under året har det skett bland annat genom att delta i Vård- och omsorgscollege pilotprojekt för fasta valideringsplatser samt en satsning på att utbilda fler praktikhandledare i verksamheterna.

Arbetet med att motivera medarbetare att bli språkombud fortsätter. Under året att förvaltningen haft svårt att få verksamheter att nominera språkombud. En utvärdering av arbetet med språkombud och dess effekter har skett. Resultatet visar att språkombud fungerar bra och positiva effekter har påvisats utifrån ett kvalitetsperspektiv. Det finns stora möjligheter med funktionen språkombud, men satsningen behöver ”vårdas” och utvecklas och det behövs större likvärdighet i förutsättningar mellan olika verksamheter. Ledning och styrning är av stor vikt för att den fulla potentialen ska uppnås, liksom utbildning och utbyte i nätverk.

Framtagandet av kompetenstrappan för pedagogfunktioner i förvaltningen syftar till att tydliggöra kompetenskrav på olika nivåer samt att uppmuntra medarbetarna till att kompetensutveckla sig inom yrkesområdet. Implementeringen är påbörjad i och med den nya pedagogorganisationen och strukturer behöver fortsättas att arbetas med inom förvaltningens olika områden. Fortsatt utveckling krävs för att samtliga funktioner/yrkesområden ska ha liknande tydlighet.

Förvaltningens fortsatta arbete inom med IPS (Individual placement and support) har vidareutvecklats och fått fart under våren 2021. IPS som är en evidensbaserad metod för arbetsrehabilitering - en väg till arbete för personer med psykisk funktionsnedsättning. Metoden syftar till att stötta personer med psykisk funktionsnedsättning att lyckas komma in på den reguljära arbetsmarknaden utifrån sina egna förutsättningar och mål. Utvecklingen av metoden (IPS 2.0) innebär att den har testats för att se om den fungerar för nya målgrupper (personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning) genom samverkan med Activa. Under året har servicemottagares kontakter ökat med Activa för

att fortsätta sin individuella process. Verksamheten beskriver att metoden ses ge positiva resultat då servicemottagare utvecklas inom de områden/mål som servicemottagaren själv önskar gå mot.

I studier med stöd (Supported education) har förvaltningen ett tjugotal inskrivna servicemottagare för utbildning i olika former. Ett antal servicemottagare inom nämndens verksamhetsområde har inte kommit igång med sina studier på grund av sämre mående eller pga. att det är kö till vissa kurser. Arbetskonsulent håller kontinuerlig kontakt med dessa personer och lägger planering tillsammans med personernas övriga aktörer. Under den pågående pandemin har det varit svårt för många av eleverna och lärarna att arbeta med distansstudier. Elever har kunnat boka in tider med lärarna, men det har inte funnits möjlighet att bibehålla samma frekvens för dessa lärarmöten som de ordinarie lektionstiderna som är två dagar/vecka. Flera elever har upplevt att det har varit svårt att läsa hemifrån och bibliotek, studiesalar och andra offentliga studieplatser har varit stängda på grund av coronarestriktionerna.

Insatsen Daglig verksamhet inom nämnden arbetar för att identifiera arbetstillfällen för personer inom insatsen. Inom ramen för det kommunövergripande NOD-projektet arbetar förvaltningen för att möjliggöra för insatsen Daglig verksamhet att skapa mer arbetsmöjligheter i de nya kontorslokalerna, det vill säga att hitta nya arbetstillfällen inom projektet där målgruppen inkluderas i befintliga kommunala miljöer.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen arbetar systematiskt med verksamhetsförlagd utbildning genom att säkerställa praktikplatser. Resultatet av arbetet med språkombud visar att språkombud fungerar bra och positiva effekter har påvisats. Förvaltningens fortsatta arbete inom med IPS har vidareutvecklats och fått fart under 2021. Metoden ger positiva resultat. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompetensförsörjningsutmaningen har under året blivit en realitet. Påverkan på verksamheterna är betydande, vilket påverkar förutsättningarna att bedriva verksamhet då tillgängliga resurserna är ansträngda och belastningen övermäktig. Finns i nuläget ingen hållbar långsiktig ekonomisk lösning för validering av medarbetares arbetskompetens. Fortsatt implementering av Kompetenstrappan till alla funktioner inom förvaltningen. Motivera medarbetare att bli språkombud. Under den pågående pandemin har det varit svårt för många av eleverna och lärarna att arbeta med distansstudier.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
*Nationella brukarundersökningen: Trygghet - Andel servicemottagare som känner sig trygga med alla i personalen.	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	Minst 75 %
Trygghet i daglig verksamhet LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	82 %	85 %	90 %	Behålla
Trygghet i SoL sysselsättning - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	84 %	89 %	88 %	Behålla

** Trygghet inom Barn och ungdomsverksamheten (korttidsboende och fritidsverksamhet) – Personalen pratar så att jag förstår?	Saknas	För låg svarsfrekvens*	Korttidsb: 77 % Fritids: 77 %	Öka
***Andel utbildade boendestödjare i förhållande till samtliga stödbiträden och boendestödjare	77 %	78 %	74 %	Öka

Kommentarer till indikatorernas prognos

***Nationella brukarundersökningen**

Brugarundersökning genomförs årligen genom deltagande i SKR nationella brukarundersökning för funktionshinderområdet. Undersökningen kan bland annat ge svar på måluppfyllelse till dem bärande principerna i LSS-lagstiftning. Resultatet bryts om möjligt ner på enbetsnivå. Resultaten publiceras i Kolada, Jämföraren. Utifrån brukarundersökningens resultat, tar verksamheterna fram aktiviteter för arbete med att vidmakthålla eller förbättra verksamheten. Målvärdet är nationellt satt till 75 % och utifrån från "Kommunernas Kvalitet i Kortbet" - Kkik's rekommendationer.

*** En omarbetning av socialtjänsten material CONNECT till egenkontrollfrågor för barnbostad är gjord av EC och boendepedagoger. CONNECT är det material socialtjänsten använder för att bedöma om barn som är föremål för utredning hos socialtjänsten får sina behov av närhet, trygghet och miljö tillgodosedda i det hem de bor i.*

****Indikatorn andel utbildade boendestödjare i förhållande till samtliga stödbiträden och boendestödjare mäter andelen utbildade boendestödjare mot totalt antal boendestödjare och stödbiträden där även de utan adekvat utbildning inkluderas. I mättet ingår samtliga månadsanställda men ej timanställda. Detta avser både spegla målet som god arbetsgivare, genom att vi attraherar och behåller utbildad personal, men även långsiktig attraktionskraft som utförare för våra servicemottagare.*

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Måluppfyllelsen i skolan ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar eleven till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för en trygg miljö för att stödja barn och ungdomar i deras kunskapsinbäntande. Detta sker exempelvis genom stöd i lärande men även genom att arbeta motiverande för att öka närvaro i skolan för de barn och unga som är aktuella inom nämndens verksamhet. Det finns i dagsläget en etablerad samverkan mellan nämndens verksamheter och skolan där nämndens verksamheter bland annat deltar i trepartssamtal mellan skolan, föräldrar och nämndens verksamhet för att stärka barnets förutsättningar.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utanför arbetsmarknaden**

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att fler individer ska närma sig eller inträda på den ordinarie arbetsmarknaden. Detta sker exempelvis genom samverkan med kommunala verksamheter, vuxen- och arbetsmarknadsnämnden (Vuxam) och Activa. Detta sker främst genom insatser inom daglig verksamhet och socialpsykiatrins sysselsättningsverksamhet, att stödja servicemottagarna utveckling mot ökad självständighet är aktuellt inom nämndens samtliga verksamheter. Nämnden stödjer det lokala näringslivet genom att arbeta kravställande i upphandling i syfte att skapa goda förutsättningar för en hållbar tillväxt och en växande befolkning exempelvis genom att handla närodlad.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- *I Örebro ska det finnas en tydlig struktur för arbetet med tidiga insatser för individer i behov av stöd.*
- *Utveckla och förbättra lek- och lärandemiljöer som stödjer inläring och trygghet.*
- *Strukturera arbetet med studie- och yrkesvägledning för att stärka arbetsätt, kompetens, jämlikhet och samarbete mellan skolor.*
- *För att bättre kunna möta behoven hos individen ska alla berörda parter (verksamheter, nämnder och bolag) samverka med varandra för individens bästa.*
- *Stärka kvalitén i kommunens arbetsmarknadsinsatser genom ett arbetsätt som bygger på utvärdering, analys och att möta människor där de befinner sig.*
- *I samverkan med Arbetsförmedlingen, Finsam och andra externa aktörer utveckla fungerande arbetsformer för de som står längst från arbetsmarknaden.*
- *Verka för breddad kompetensförsörjning genom att anställa fler personer med funktionsnedsättning på olika kommunala arbetsplatser.*

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Den samverkan som är etablerad med ÖBO (Örebro bostäder) och LFE (Lokalförsörjningsenheten) har i hög grad handlat om att förhindra vräkningar för servicemottagare inom förvaltningen. Arbete pågår och det finns fortsatta utmaningar och behov av att stärka processen. Förståelse mellan aktörerna har ökat vilket medfört en förbättrad struktur. Förvaltningen fortsätter att arbeta med de insatser som syftar till att förbättra den enskildes möjligheter att behålla sin bostad.

För att säkra servicemottagarnas trygghet pågår ett arbete för att säkra kringmiljön för servicemottagare som bor i utsatta områden. Regelbundna husmöten genomförs för att ge servicemottagarna möjlighet för reflektion kring sin bostadsmiljö. Verksamheterna har individuella samtal med servicemottagare när det gäller oro kring att det i deras närmiljö förekommer missbruk och kriminalitet. Samverkan med polis, fastighetsägare, psykiatri och andra berörda kommunala aktörer pågår i syfte att säkra servicemottagarnas trygghet. Arbetet utgår från servicemottagarnas förutsättningar att hantera yttre påverkan där hänsyn tagits till individernas olika förutsättningar och stödbehov. Fortsatta utmaningar finns i samverkan med andra delar av kommunen i placering av servicemottagare avseende anpassning av såväl inomhusmiljö som yttre förutsättningar för att möta servicemottagarnas förmågor och behov.

Likaså har verksamheterna i förvaltningen utvecklat sitt arbete med riskbedömningar utifrån arbetsmiljö och patientsäkerhet samt kvalitetsperspektivet. Effekter ses genom en stärkt patientsäkerhet för servicemottagare samt en god arbetsmiljö. Riskbedömningar görs bland annat inför alla nya inflyttar och barnbostad följer nu övriga bostäder i förvaltningen och utvecklar sina riskbedömningar. Bedömning görs både på individnivå för de individer som ska flytta in och riskanalyser utifrån vilka effekter det kan ha för de individer som redan har sitt hem på barnbostad. Den ökade kunskapen om utförande av riskanalyser gör att alla inflyttar sker tryggt och välplanerad för såväl den som flyttar in som de som redan har sitt hem på barnbostad. Sammantaget ses att utförare av barnbostad har fått mer kunskap genom det omfattande arbete som pågår.

En ny metod; PPM-BHK (Punktprevalensmätning - basala hygienrutiner samt klädregler) har införts i förvaltningen. Metoden är ny för i år och verksamheterna har erbjudits genomgång av metoden av MAS (medicinsk ansvarig sjuksköterska) vid flera tillfällen där verksamheterna som är berörda har deltagit. Metoden säkrar att följsamhet finns kring de olika delarna av basal hygienriktlinjerna vilket i sin tur ska ge en ökad trygghet för servicemottagarna gällande smitta.

Under året har ett kvalitetsregister för individer med demenssjukdom införts - BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens) där en bemötandeplan utformas och individanpassade åtgärder sätts in. Förvaltningen har nu möjlighet att kvalitetssäkra insatsen till individer med begynnande demens. För nämndens verksamheter är detta nytt varför arbetet bör följas upp och utvärderas löpande.

Förvaltningen har under året initierat ett utvecklingsarbete som bygger med samverkan med psykiatri för att hitta nya former av stöd till individer med komplex problematik med behov av stödinsatser från flera instanser. Detta har resulterat i en specifik utförargrupp med särskild kompetens för att möta servicemottagarnas behov.

Under året har förvaltningen i samverkan med regionen anställt en processtödjare suicidprevention med uppdrag att stödja länets kommuner. Denna kompetens bidrar till förvaltningens utveckling inom området.

Ett arbete för att säkra och uppdatera förvaltningens kvalitetsledningssystem påbörjades 2020 och har fortsatt under 2021. En riskanalys är genomförd för kvalitetsledningssystemet för att visa vilka risker/effekter förvaltningen kan få i försämrad kvalitet om systemet inte utvecklas, uppdateras och används av verksamheten. Resultatet av årets åtgärder och arbetet med systemet är; att snabbheten i systemet har ökat då mer utrymme har frigjorts, det finns ökade möjligheten för användare att söka och hitta i systemet med en tydligare ingång, en anpassning av egenkontrollsfrågorna för insatserna har gjorts samt förtydligat vilka funktioner i förvaltningen som finns för stöd och support av systemet till verksamheten. Under våren 2022 fortsätter arbetet med nya egenkontrollsfrågor för HSL, SoL och LSS-beslut med tillhörande stöd för hur verksamhetens chefer ska ta sig en frågorna och känna att egenkontrollen är ett stöd i kvalitetsarbetet.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Arbete med att förhindra vräkningar har gett ett gott resultat. Förståelse mellan aktörerna ÖBO och LFE och förvaltningen gällande vräkningar av servicemottagare har ökat vilket medfört en stärkt struktur. • Samverkan med polis, fastighetsägare, psykiatri och andra berörda kommunala aktörer pågår i syfte att säkra trygghet av kringmiljön för servicemottagare som bor i utsatta områden. • Förvaltningen har utvecklat arbete med riskbedömningar utifrån arbetsmiljö och patientsäkerhet samt kvalitetsperspektivet. Effekter ses genom stärkt patientsäkerhet för servicemottagare samt även säkerställa god arbetsmiljö. • PPM-BHK – Metod införts som säkrar att följsamhet finns kring de olika delarna av basal hygienriktlinjerna - ger ökad trygghet för servicemottagarna gällande smitta. • Ett kvalitetsregister för individer med demenssjukdom införts - BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens) har införts, bemötandeplan utformas och individanpassade åtgärder sätts in. • Förvaltningens kvalitetsledningssystem har uppdaterats med effekter som ökad snabbhet i systemet, ökad tydlighet, förbättring av verksamhetens egenkontrollsfrågor samt förtydligande av vilket stöd och support verksamhet har gällande systemet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Förvaltningen fortsätter att arbeta med de insatser som syftar till att stärka den enskildes möjligheter att behålla sin bostad. • Utmaning att förbättra och skapa mer trygghet i utsatta bostadsområden, både för personal och för servicemottagarna. • Övergången till IBIC kommer att kräva att metoder/arbetsätt utvecklas så att servicemottagarnas delaktighet, inflytande och medbestämmande möjliggörs i högre grad än idag. För fortsatt utveckling av arbetet behövs en förvaltningsövergripande utvärdering av implementeringsarbetet ske.

Indikatorer inom målområde 3	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Nationella brukarenkäten: Trygghet Andel servicemottagare som känner sig trygga med alla i personalen*	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	75 %
Gruppboendestöd LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	72 %	70 %	70 %	Öka
Serviceboendestöd LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	67 %	67 %	62 %	Öka
Personlig assistans - Brukaren känner sig trygg med alla sina assistenter	88 %	80 %	95 %	Behålla
Boende särskild service SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	71 %	77 %	72 %	Behålla/ Öka
Boendestöd SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	77 %	79 %	79 %	Behålla
Nationella brukarenkäten: Inflytande Andel brukare som får bestämma om saker som är viktiga för dem*	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	75 %
Gruppboendestöd LSS - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	71 %	70 %	70 %	Öka
Personlig assistans - Kan du göra det du vill med hjälp av dina assistenter?	89 %	67 %	85 %	Öka
Serviceboendestöd LSS - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	78 %	79 %	81 %	Behålla
Sysselsättning SoL - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig i din sysselsättning?	81 %	82 %	81 %	Behålla
Boende med särskild service SoL - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	73 %	69 %	73 %	Öka
Boendestöd SoL - Låter dina boendestödare dig bestämma om saker som är viktiga för dig?	83 %	87 %	86 %	Behålla
Daglig verksamhet LSS - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig i din dagliga verksamhet?	76 %	75 %	77 %	Öka

Kommentarer till indikatorernas prognos

*Nationella brukarenkäten

Brukarundersökning genomförs årligen genom deltagande i SKR nationella brukarundersökning för funktionshinderområdet. Undersökningen kan bland annat ge svar på målfyllnelse till dem bärande principerna i LSS-lagstiftning. Resultatet bryts om möjligt ner på enhetsnivå. Resultaten publiceras i Kolada, Jämnföraren. Utifrån brukarundersökningens resultat, tar verksamheterna fram aktiviteter för arbete med att vidmakthålla eller förbättra verksamheten.

Indikatorn trygghet i boende och inflytande är tydligt kopplat till målområdet genom att många av nämndernas servicemottagare som har stöd genom insatser i hemmet. Det stöd som levereras kan mätas på många olika sätt, men att servicemottagaren känner en trygghet i boendet och upplever att de har inflytande över sin vardag är en tydlig indikator på att vi levererar ett gott och individanpassat stöd. Målvärdet är nationellt satt till 75 % och utifrån från "Kommunernas Kvalitet I Kortbet" - Kkik's rekommendationer.

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kvaliteten inom vård och omsorg ska vara hög. För att nå dit är målet att bemanningen på vård- och omsorgsboenden ska öka och antal personal som en hemtjänsttagare möter ska minska

Funktionsstödsnämnden har tolkat att detta mål är riktat till specifika nämnder och därför bedömt att det inte är aktuellt att för Funktionsstödsnämnden att bidra till detta mål.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår ifrån individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande och rehabiliterande insatser, samt förebyggande arbete

Funktionsstödsnämnden åtar sig att arbeta med implementering av arbets- och tankesättet IBIC (Individens Behov i Centrum). Arbetet sker med utgångspunkten från individens mål som beskriver individens önskade framtida läge vilket ska nås genom anpassning av stöd och vård utifrån individens behov och förutsättningar. Detta sker genom större delaktighet för servicemottagaren och genom samverkan och ett gränsöverskridande arbete för att servicemottagare ska få en hög kvalitet på sitt behov av stöd och hjälp oavsett insats.

Funktionsstödsnämnden bidrar genom att arbeta med att identifiera och komplettera insatser och strategier för att stärka personers förmågor för ett självständigt liv. Detta är en viktig del i förflyttningen från individperspektiv till individens perspektiv.

Långsiktiga effekter som önskas uppnås genom denna förflyttning är en förbättrad och tydligare dokumentation samt ett mer proaktivt stöd med ökad delaktighet för nämndens servicemottagare.

Återrapportering av åtagande

En förvaltningsövergripande grupp arbetar med helheten för implementeringen av IBIC. Stödmaterial finns för att förvaltningen ska lyckas med implementeringen; en aktivitets- och kommunikationsplan, metodstöd och en webbutbildning för social dokumentation. Förutom stödmaterialen behöver det finnas ett driv i organisationen att genomföra förändringen och verksamheten visar att detta finns. Pandemin har gjort att det under året blivit en arbetsanhopning vilket påverkat arbetet.

Det är av stor vikt att verksamheten lyckats skapa en positiv realistisk förväntan och handlingsberedskap hos medarbetarna eftersom införandet av IBIC inte är bara en uppgift utan en process i många steg där tanke- och arbetssättet skall kvalitetssäkras, effektiviseras och utvecklas regelbundet. Den positiva attityden kan bygga och utveckla kulturer och arbetssätt som uthålligt och systematiskt kan utveckla kvalitet i insatsen.

En stor utmaning för införandet är att IBIC-baserade utredningar/uppdrag saknas på de servicemottagare som inte fått ett nytt eller uppdaterat beslut under 2021. Nya uppdrag utgår från IBIC men verksamheterna måste själva översätta gamla uppdrag eller skapa

egna för att försöka förstå bedömningsgrunderna samt utforma riktningen på utförandet utifrån de olika livsområdena tillsammans med individen utan att ha tidigare erfarenhet av detta.

Verksamheterna ser en förbättring utifrån IBIC införandet och det finns en större förståelse kring genomförandeplansarbete. Verksamheten har en positiv inställning till denna förändring och det upplevs inte att implementeringen har tappat fart trots pandemin. I nuläget är det svårt att bedöma effekterna då arbetet är i uppstart men man kan redan nu se en större delaktighet från servicemottagarna, en större kunskap, ökad reflektion och med en mer strukturerat och systematisk dokumentation från medarbetarna.

Övergången till IBIC kommer att kräva att våra metoder och arbetsätt utvecklas och förändras så att servicemottagarnas delaktighet, inflytande och medbestämmande möjliggörs i högre grad än tidigare. Kompletterande anpassningar, hjälpmedel och AKK (Alternativ och kompletterande kommunikation) behöver användas för att öka individens möjligheter och förmåga till att delta, planera, välja och kommunicera sina behov och upplevelser. På verksamheternas pedagogträffar diskuteras arbetsätt, material och bemötande samt att denna kunskap behöver utvecklas och spridas i samklang med IBIC. Kontinuerlig utvärdering av införandet kommer att ske i ordinarie kvalitetsuppföljning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta med omsorg om individen utifrån individens förutsättningar med beaktande av såväl psykiska som somatiska svårigheter. Detta sker exempelvis genom fokus på motiverande arbete och genom att arbeta för att beakta samtliga perspektiv genom hela vårdkedjan, från beslut till utförande. Nämndens verksamheter arbetar även preventivt i att stödja personer i få och behålla en egen bostad – såväl utifrån stödjande i kontakter med myndigheter och organisationer som genom praktiskt och motiverande arbete i befintlig bostad.

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta aktivt med servicemottagarna upplevda trygghet. Detta sker exempelvis genom att skapa förutsättningar för servicemottagare med boendemiljöer som präglas av lugn och positiva förväntningar, vilket ökar upplevelsen av delaktighet och motiverar till inkludering i samhället.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att kunna erbjuda trygga boendemiljöer i nämndens verksamheter med funktionsnedsatta barn och unga som målgrupp. Verksamheten är avgiftsfri i enlighet med lagstiftningen för att inte begränsa tillgången för de som kommer från familjer med begränsade ekonomiska möjligheter.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta förebyggande för att minska servicemottagarnas utsatthet i samband med kriminalitet, detta sker bland annat genom dialoger med servicemottagare där risker medvetandegörs samt att personal finnas tillgängliga i verksamheten. Det finns ett fortsatt behov av övergripande samverkan med olika aktörer för att stödja och stärka servicemottagarnas förutsättningar och tillgång till trygga miljöer.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- *Arbetet för att motverka och bryta människors ofrivilliga ensamhet ska stärkas. Örebro kommun ska i samarbete med andra aktörer och med hänsyn till rådande restriktioner hitta nya metoder för människor att mötas.*
- *Samverkan inom kommunen och med andra aktörer i det trygghetskapande och socialt förebyggande arbetet ska stärkas i hela Örebro kommun.*
- *Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd.*
- *Identifiera och komplettera insatser och utarbeta kommungemensamma strategier för ökad psykisk hälsa hos grupper med särskilt stor utsatthet av psykisk ohälsa.*
- *Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet.*
- *Miljöer där barn och ungdomar vistas ska vara fria från narkotika.*
- *I arbetet med att få fram fler bostäder i Örebro kommun behöver bostäder för äldre, människor i ekonomisk utsatthet och bostäder med fokus på fysisk tillgänglighet beaktas.*

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Funktionsstödsnämnden står inför en rad utmaningar som påverkar den långsiktiga förmågan att fullgöra sitt uppdrag när det gäller boendelösningar till nämndens målgrupper till följd av en växande stad. Boende med enskilt läge för servicemottagare som har behov av det, är inte enskilt läge längre efter 10 år på grund av en växande stad. Den långsiktig planeringen av bostäder för de som behöver stöd av Örebro kommun behöver tas hänsyn till anpassningar av boenden utifrån en framtida växande stad.

På grund av pandemin där inställda aktiviteter har haft en försvårade inverkan på livssituationen för nämndens målgrupper ses att anpassningar kommer krävas i samband med samhällets återöppnande. För att minska klyftorna för deltagande av kultur- och fritidslivet har en funktion som kulturpedagog tillsatts för att utjämna förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta på aktiviteter där en parameter är samarbetet med andra aktörer för att få in aktiviteter som passar nämndens målgrupper i befintligt utbud. Förvaltningen har utifrån rådande pandemi haft samtliga större evenemang för servicemottagare digitalt såsom sommarfestival, *Funkismello* och julavslutning. För vissa målgrupper är detta ett bättre alternativ med ökad tillgänglighet men för majoriteten upplevs fysiska evenemang som bättre för den fysiska och psykiska hälsan. Verksamheterna arbetar med att stödja servicemottagarnas fysiska aktiviteter såsom cykling, promenader, olika gym aktiviteter fortsätter där effekter har setts i glädje, nöjdhet och ökad välmående hos servicemottagarna.

Det har blivit alltmer utmanande att attrahera, utveckla och behålla medarbetarna. Olika arbeten pågår för att säkra kompetens och öka personalstabiliteten inom förvaltningen. Flera verktyg har tagits fram och deltagande i olika forum sker kontinuerligt. Marknadsföringsinsatser med fokus på attraktionskraft hos nya presumtiva medarbetare behöver utvecklas både i förvaltningen men tillsammans med andra, systematik med stöd av HR för att nyttja bra verktyg när det kommer till avslutningssamtal och därmed dra lärdom.

Hälsogrupper och hälsofrämjande åtgärder pågår ute i verksamheterna såsom arbete med hälsoombud som har ett utökad uppdrag att driva hälsoarbetet tillsammans med enhetschef och övriga medarbetare. Det pågår även samverkan med Hälso- och sjukvårdsenheten kring kost, hälsa och rörelse samt att verksamheterna arbetar med att utveckla sin planering för att nå hälsosamma scheman där schemat både täcker verksamhetens behov, är långsiktigt hållbara för medarbetarnas hälsa och gör arbetsplatsen attraktiv för medarbetare att stanna.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Kulturpedagog tillsatts för att utjämna förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta på aktiviteter. • För ökad tillgänglighet för servicemottagare har förvaltningen utifrån rådande pandemi haft samtliga större evenemang för servicemottagare digitalt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hänsyn till anpassningar av boenden utifrån en framtida växande stad. • Fortsatt arbete med kompetensförsörjningsutmaningen.

- Hälsogrupper och hälsofrämjande åtgärder pågår ute i verksamheterna såsom arbete med att hälsoombud.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
HME-värde för nämndens verksamhet	78 %	78 %	78 %	Öka
Kommentarer till indikatorernas prognos				
<i>HME-värdet (Hållbart medarbetarengagemang) över tid som indikator avser spegla medarbetarnas upplevelse av möjligheter att kunna påverka sin arbetssituation. Indikatorn avser spegla förutsättningar för en god kompetensförsörjning, att vara en attraktiv arbetsgivare och en framtida kvalitet för servicemottagare med personal som trivs på jobbet.</i>				

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommunens invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att till målgruppen tillhandahålla insatser i en trygg miljö. Detta exempelvis genom att arbeta för anpassade insatser och boendelösningar för nämndens målgrupper där också gemenskapsmöjligheter är beaktade.

Funktionsstödsnämndens verksamheter arbetar för ett främja hälsosamma val hos såväl verksamheten som hos servicemottagare. Detta sker exempelvis genom att arbeta för att öka:

- *Kunskap om betydelsen av fysisk aktivitet samt social och mental stimulans för människors hälsa och välbefinnande.*
- *Kunskap om betydelsen näring och mat har för människors hälsa och välbefinnande.*
- *Förmåga att stödja den enskilde i ett levnadssätt som förebygger ohälsa.*

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att minska barriärerna för målgruppen i tillgången till samhället. Nämnden startar upp och driver grupp- och servicebostäder i enlighet med kommunens lokalinvesteringsprogram – en del i arbetet för att tillhandahålla bostäder för delar av nämndens målgrupp.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens**

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta exempelvis genom att arbeta med "ARUBA", Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Anveckla, en metod för att stärka kompetensförsörjningen inom nämndens verksamhetsområden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag**

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för ett främja hälsosamma och resurseffektiva val hos såväl verksamheten som hos servicemottagare. Detta sker exempelvis genom att arbeta för samnyttjande av fordonsparken, införande av parcyklar samt nyttjande av kollektivtrafiken inom verksamheten.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- *Vidareutveckla metoder och arbets sätt för jämlika livsmiljöer i Örebro kommun*
- *Utveckla den gemensamma bilden av platsen Örebro och vad som är Örebros framgångsfaktorer.*

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Verksamheterna förmedlar till personal och servicemottagare vikten, syfte och nyttan med att sopsortera, stödjer servicemottagare med individuella rutiner kopplat till sophantering och handlar så mycket som möjligt klimatsmart utifrån kostnad och ramavtal/upphandlingsriktlinjer. Miljömedvetna inköpare försöker att planera och sambeställa varor för att minimera transporterna till verksamheten och använder tygpåsar vid inköp då man tidigare använde plastpåsar i stor omfattning. Det finns en målkonflikt mellan servicemottagarnas egna inflytande och självbestämmande i jämförelse med arbete utifrån kommunens uppsatta mål/strategier. Många servicemottagare har en begränsad ekonomi vilket kan försvåra inköp av kravmärkt och ekologisk mat/produkter.

En verksamhet testar ekologisk och naturlig myggbekämpning genom att försöka locka fladdermöss att bosätta sig i speciella fladdermusholkar som den egna verksamheten har tillverkat.

En arbetsgrupp stöder verksamheter med källsortering och bortförsl av avfall genom att hyra ut färdiga hyllor som sedan töms och sorteras. Det finns inom förvaltningen flera olika verksamheter som arbetar med återbruk och renovering, exempelvis cykelverkstad, renovering av utrustning som går sönder, källsortering av datorer och renovering av möbler med mera vilket resulterar i färre inköp av inventarier/återbruk. Dessa enheter arbete har resulterat i att fler verksamheter "efterlyser" behov och "annonserar" om överblivna inventarier som i sin tur kan återanvändas av annan verksamhet.

Samnyttjande av resurser pågår ute i verksamheterna för att främja den ekologiska hållbarheten - samåkning i bilar och fler medarbetare som cyklar vilket minskat behovet av bilar.

Begreppet hållbar utveckling upplevs av många verksamheter som för abstrakt och långt från det vardagliga arbetet. Kompetensutveckling behövs för att öka förståelsen för innebörden av hållbar utveckling i förvaltningens verksamheter genom fler verksamhetsnära exempel som kan uppkomma och användas i vardagen. Förvaltningen behöver fortsätta sin samverkan med kommunens hållbarhetsstrategier för att kunna omsätta strategier och mål till praktik

Förvaltningen behöver ta fram evakueringsplaner för respektive verksamhet i händelse av extrem händelse. Det finns en rad problem som uppstår kring detta uppdrag. Uppdragets stora omfattning kräver mycket tid, det krävs kompetens för att göra evakueringsplaner och det behövs en strategisk samordning av stöd från funktioner inom bland annat Säkerhetsavdelningen och LFE (Lokalförsörjningsenheten) för att ge goda förutsättningar att skapa evakueringsplaner till nämndens alla olika insatser. Dessutom innebär de flesta former av funktionsnedsättning en utmaning i nödsituationer på då många av nämndens målgrupper kan ha utrymningsproblem från sina egna boenden. Det beror i många fall på en permanent funktionsnedsättning som man måste ta hänsyn till och till detta även svårigheter med att hitta tillfälliga boendelösningar som måste fungera och vara säkra och trygga för servicemottagarnas behov. Det finns många parametrar som man måste ta hänsyn till, bland annat behöver individuella anpassningar och behov göras för att målgruppen ska kunna evakueras på ett säkert sätt.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Verksamheterna förmedlar till personal och servicemottagare vikten, syfte och nyttan med att klimatsmart ”tänk” och lösningar/aktiviteter. • Det finns flera olika verksamheter som arbetar med återbruk och renovering vilket resulterar i återanvändning av inventarier. • Testat ekologisk myggbekämpning genom att locka fladdermöss att bosätta sig i speciella fladdermusholkar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Målkonflikt mellan servicemottagarnas egna inflytande/självbestämmande i jämförelse med arbete utifrån kommunens uppsatta mål/strategier. • Ta fram evakueringsplaner för respektive verksamhet i händelse av extrem händelse.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Inga indikatorer för detta målområde – Området följs upp kvalitativt.				

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av ny förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka andelen förnybar energi som används, med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema väderhändelser och ett förändrat klimat

Funktionsnämnden bidrar till målen genom att i sitt grunduppdrag verka för en begränsad klimatpåverkan samt bidra genom att företräda en klimatpositiv påverkan i de forum där nämnden är representerad. Detta sker bland annat genom att i samverkan med lokalförsörjningsenheten verka för att en funktionell grönstruktur utformas vid nybyggnation av bostäder avsedda för nämndens målgrupper samt kravställande i samband med upphandlingar där man i största möjliga mån har som mål att handla KRAV-märket och/ eller närproducerat.

Nämndens verksamheter bidrar även till ett cirkulärt resursnyttjande genom återbruk inom exempelvis daglig verksamhet där man restaurerar och skapar nya produkter av sådant som annars hade slängts. Verksamheterna arbetar även genom att informera och stärka servicemottagarnas medvetenhet och kunskap kring miljö och klimat samt vår påverkan på dessa. Flertalet av nämndens verksamheter arbetar även med källsortering och god avfallsbhantering där man även stödjer andra organisationer med detta, såväl inom som utom kommunens organisation.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- *Arbeta med att brett implementera programmet för hållbar utveckling, klimatanpassningsplanen och avfallsplanen*
- *Utveckla kommunens arbete med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna.*
- *Arbeta för ökad hänsyn till ekosystemtjänster inom det kommunala uppdraget.*
- *Fortsätta arbetet med att förbättra utsorteringen av avfall.*

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

Till följd av smittan under den pågående pandemi har det varit begränsat deltagande i de ordinarie aktiviteter som Daglig verksamhet erbjuder. Däremot har aktiviteter inom daglig verksamhet anpassats till digitalt deltagande, ”daglig verksamhet på distans” för att man ska kunna fortsätta arbetet med daglig verksamhet. Medarbetarna arbetar för att motivera servicemottagarna att återkomma till Daglig verksamhet och erbjuder nya inriktningar utifrån deltagarnas önskemål för att nå ökad attraktionskraft.

Daglig verksamhet har startat ett samarbete med *Trainstation*² där flera av nämndens servicemottagare erbjuds möjlighet till utveckling av sin digitala förmåga. Detta sker genom ”labbar” där deltagare får stöd av digitala handledare samt av handledarna från den dagliga verksamheten. Detta har bidragit till en större lust och inspiration att våga testa och använda nya appar och andra digitala verktyg. Detta har i sin tur medfört en förbättrad självkänsla och ökad självständighet för dessa servicemottagare. I syfte att etablera denna samverkan och stödja servicemottagarna har även medarbetare inom daglig verksamhet deltagit i samarbetet vilket även lett till en kompetensutveckling inom medarbetargruppen inom ramen för projektet *Discover by Örebro*. Detta är ett unikt samarbete och ett erbjudande som förhoppningsvis kommer att öka attraktionskraften för verksamheten och locka nya servicemottagare framöver. Projekt väver även samman flera målområden och visar på vikten av helhet i kedjan – från lärande genom hela livet till ett tryggt och gott liv med ökad självständighet vilket leder till en ökad attraktion för den kommunala utföraren. Arbetet är uppstartat under 2021 och planerar fortsätta och utvecklas under 2022.

Förvaltningens fortsatta arbete med personalsamverkan mellan verksamheterna, kopplat till bemanningsekonomi för ett flexibelt nyttjande av tillgängliga resurser, ses ha gett ett positivt genklang ute i verksamheterna med ökad förståelse för varandras insatser och stöd. Det är en förutsättning för att förvaltningen som helhet ska kunna arbeta utifrån en hållbar ekonomi och arbetsmiljö. Det finns fortfarande utvecklingspotential inom området.

Förvaltningen har identifierat att stödbehovsmätningarna saknar vissa parametrar som idag utförs för att säkerställa individens behov och en anpassad resurstilldelning som motsvarar behoven. Fortlöpande dialoger inom programområdet pågår för att säkerställa och lyfta behoven av att ständigt utveckla resursbedömningsmodellerna.

Förvaltningen behöver ständigt arbeta med förbättringar i sitt utförande samt organisatoriska struktur för att kunna ha en kostnadseffektiv verksamhet med bibehållen eller förbättrad kvalitet.

Förvaltningen har under året haft ett pågående utvecklingsarbete kopplat till kvalitetsledningssystemets olika delar. Bland annat har det gjorts ett omtag i processarbetet kopplat till att utforma processspecifikationer samt utse processägare och processledare för samtliga processer. Dessutom har styr- och stödprocesser arbetats med för att dessa ska finnas en tydlig röd tråd mellan dessa för att det på bästa sätt ska ge styrande och stödjande förutsättningar till förvaltningens huvudprocess; tillhandahålla

² En fysisk plats för digitalt skapande som tillhandahålls genom ett samarbete mellan flera aktörer kan där Örebro kommun är en av flera.

stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Detta arbete avser gynna och förtydliga förvaltningens arbete kopplat till kvaliteten samt effektivitet genom att säkra att vi arbetar enhetligt. Andra delar i kvalitetsledningssystemet som utvecklingsarbetet haft fokus på är användarvänlighet kopplat till visuella och strukturella delar för att minska riskerna för handhavandefel och skapa en tydligare röd tråd i systemets alla delar. Ett exempel på en sådan del är omarbetningen av egenkontrollsfrågor som skett under året där frågor för egenkontroll på verksamheten är utformade utifrån riskanalyser och vidare sammankopplade med riktlinjer och rutiner kopplade till dessa. Detta för att förvaltningens chefer ska känna att de har just en egen kontroll och två gånger per år checkar av vad verksamheten behöver ha koll på. Utvecklingsarbetet förväntas pågå fortsatt under 2022.

Utifrån den kommunövergripande satsning och det riktade uppdraget ses en tydlig förbättring i nämndens avtalstrohet under 2020 som även hållit i sig under 2021. Tyvärr ses inte en kostnadsminskning till följd av den ökade avtalstroheten men det är en positiv utveckling och en garanti för att hållbarhetsperspektiven tas omhand i nämndens inköp.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteter inom daglig verksamhet har anpassats till digitalt deltagande för att man ska kunna fortsätta arbetet med daglig verksamhet. • Medarbetarna motiverar servicemottagarna att återkomma till daglig verksamhet och erbjuder nya inriktningar utifrån deltagarnas önskemål för att nå ökad attraktionskraft. • Förvaltningens fortsatta arbete med personalsamverkan mellan verksamheterna, ses ha gett ett positiv genklang ute i verksamheterna med ökad förståelse för varandras insatser/stöd. • Prototypen för en baslinje kan fungera bra till en början men behöver underbyggas med fakta samt anpassas utifrån fler parametrar och insatser. • Gynnsamt resultat som kommer av förvaltningens krisledning. 	<ul style="list-style-type: none"> • En fortsatt analys av effekterna av pandemin för nämndens målgrupper behöver fortsatt analyseras och klarläggas. • Förvaltningen har identifierat att stödbehovsmätningarna saknar vissa parametrar som idag utförs för att säkerställa individens behov och en anpassad resurstilldelning som motsvarar behoven. • Arbetet pågår kring baslinje för kvalitet är vilket är oerhört komplext, svårt och kommer att ta tid. • En fortsatt analys av effekterna av pandemin för nämndens målgrupper behöver fortsatt analyseras och klarläggas.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Attraktionskraft för daglig verksamhet	89,5 %	84,4 %	83,8 %*	Öka
Attraktionskraft för personlig assistans - beslut enligt Socialförsäkringsbalken	13,8 %	12,1 %	10,7 %*	Öka
Karensavdrag för daglig verksamhet – utfall/år	3,1 mnkr	11,1 mnkr	5,2 mnkr	Minska
Kommentarer till indikatorerna				
<i>Attraktionskraft inom daglig verksamhet mäts som antalet deltagare som valt Örebro kommun som utförare jämfört med det totala antalet servicemottagare som fått beslut om daglig verksamhet från Örebro kommun. För en långsiktigt hållbar ekonomi är det en förutsättning att vara en attraktiv utförare för att få intäkter att bedriva verksamheten för. (För vissa servicemottagare är Örebro kommun den enda valbara utföraren, även dessa inkluderas i statistiken.)</i>				
<i>Utfallet har haft en negativ utveckling sedan 2019, detta bedöms bero på att utbudet av externa aktörer ökat under</i>				

perioden. Verksamheten arbetar för att öka attraktiviteten och andelen servicemottagare som väljer Örebro kommun som utförare.

Attraktionskraft för personlig assistans mäts som andel servicemottagare som väljer Örebro kommun som utförare i förhållande till det totala antalet servicemottagare som har möjlighet att välja Örebro kommun som utförare. För en långsiktigt hållbar ekonomi är det en förutsättning att vara en attraktiv utförare för att få intäkter att bedriva verksamheten för.

Utfallet har haft en negativ utveckling sedan 2019, det behöver ske fortsatt analys av orsak kring detta. För personlig assistans enligt LSS så syns inte samma trend.

Karensavdrag för daglig verksamhet mäts i mkr för hela perioden. Karensavdrag sker när en deltagare varit ibållande frånvarande från daglig verksamhet i 10 arbetsdagar och minskar verksamhetens intäkt för motsvarande period. Karensavdraget beräknas utifrån planerad närvaro och påverkas med andra ord av flera parametrar vilket behöver beaktas i samband med analys.

Karensavdraget har varierat mellan åren, ökningen 2020 beror på en coroneffekt där servicemottagarna varit hemma från verksamheten för att minska risken för smittspridning. Denna effekt finns kvar under inledningen av 2021, men har avtagit under slutet av året.

*Anser utfall i december i 2021

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Nämnder och styrelser i kommunen ska säkerställa hög budgetföljsamhet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

Funktionsnämnden bidrar till målen genom att i sitt grunduppdrag se digitalisering som en möjliggörare för en omställning av arbetssätt där kostnader sänks med bibehållen kvalitet. Nämnden arbetar löpande med utveckling och uppföljning för att bidra till en ekonomi i balans. Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att i samtliga beslut säkerställa att inga framtida effekter eller effekter på andra verksamheter inom kommunen påverkas ekonomiskt negativt av beslut.

Funktionsstödsnämnden åtar sig att fortsätta arbetet med ambitionen att definiera den grundläggande verksamheten som nämnden enligt lagkrav, riktlinjer och förordningar behöver förhålla sig till. Definitionen behöver vara kopplad till stödet till servicemottagare samt tillgängliga personella resurser – oavsett övriga förutsättningar. Detta sker exempelvis genom att definiera en baslinje för kvalitet. Nämndens verksamheter bevakar det nationella arbetet för framtagandet av standarder som kan utgöra stöd i arbetet med att definiera en baslinje. De långsiktiga effekterna av detta arbete är en tydligare signal till nämndens politiker och tjänstemän utifrån när utförandet riskerar att brista i kvalitet. Detta ska även kunna användas som grund för systematiska dialoger på olika nivåer för att i ett tidigt skede kunna sätta in rätt åtgärder.

Återrapportering av åtagande

Uppdraget med att upprätta en slags baslinje för kvalitet är ett komplext uppdrag utifrån flertalet parametrar. Detta utifrån att nämndens uppdrag består av att bedriva 15 olika typer av verksamheter vars arbete innefattar att stödja olika typer av individer med olika

behov av insatser, på olika tidpunkter i veckan, i olika åldrar samt med olika bemanningsbehov. Att få fram den minsta gemensamma nämnaren för dessa är svårt. Till ovan komplexitet som råder bör även aspekten ekonomiska fördelningsmodeller tas i beaktande om baslinje för kvaliteten ska kopplas till detta.

Arbetet med att ta fram en baslinje för kvalitet har en utgångspunkt i tre delar:

- *Kvalitet* – med lagstiftning inom LSS, SoL och HSL i grunden. Det vill säga att konkretisera dessa lagar till en baslinje, vilket innebär det vi måste ha/bör ha samt vad som är kvalitetshöjande delar.

Arbetet har utgått från att konkretisera lagstiftningen vilket så småningom kan leda till att det behövs politiska ställningstaganden i detta. Förvaltningen har haft deltagare i SIS (Svenska Institutet för Standarder) i TK 617³. Inom detta arbete har deltagande från förvaltningen fokuserats till att ta fram en standard för att kvalitetssäkra insatsen boende med särskild service för vuxna. Mycket av arbetet med att utforma en baslinje för kvalitet har utgått från standarden utifrån att konkretisera lagstiftningen till olika mätparametrar. Varje mätparameter är då en indikator och avser en granskningspunkt i verksamheten. Det svåra är att identifiera vad som är lagstiftning och vad som är utöver lagstiftning kopplat till kvalitet i standarden.

- *Kompetens* – utifrån Socialstyrelsens krav. Det behöver även beaktas hur mycket tid som behövs i schemat för kompetensutveckling av olika slag inom ramen av en baslinje för kvalitet.

Arbetet har utgått från SIS-standarderna liksom arbetet med kvalitet enligt ovan.

- *Arbetsmiljö* – utifrån arbetstidslagen och annan arbetsrättslagstiftning. Här tittar vi på schemalaggnings och bemanning för att tillgodose behoven hos servicemottagarna.

Arbetet har fokuserats på hur en grundbemanning kan se ut i olika typer av verksamheter, utifrån tre antaganden om stödbehov; lätt, måttligt eller stort behov, vilket således speglar sig i bemanningen. Genom detta har det behövts beskrivas vad personal gör på sin administrativa tid såsom arbete med bland annat riskanalyser, planera och utföra förebyggande åtgärder, gå igenom rutiner, dokumentera, samverka med interna och externa aktörer. Det är viktigt att det framgår vad som ska ske på denna tid då administration är ett luddigt begrepp som är svårt att förstå innebörden bakom utan behöver konkretiseras. Även här kan politiska beslut behövas som stöd i baslinjearbetet om det framgår att det krävs att minska på delar som inte är direkt brukaranknutna i stödet.

Förväntade effekter på lång sikt är att baslinjen ska vara ett stöd i politiska ställningstaganden och beslut kopplat till ekonomisk tilldelning. Baslinjen ska fungera som en signal om att - hit men inte längre - kan de ekonomiska förutsättningarna minska, för att gå längre skulle innebära att stödet skulle bryta mot lagstiftningen. Det är ett sätt att samla de viktigaste lagarna som nämndens grunduppdrag/ansvar utgår ifrån och arbeta fram en karta för navigering då ekonomiska resurser minskar och att samtidigt behålla den viktiga kvalitetsaspekten intakt.

³ Tjänster inom social omsorg och omvårdnad som är en teknisk kommitté som arbetar med standarder inom social välfärdsområdet

Vid årsslutet finns en påbörjad baslinje för kvalitet skapad med SIS standard för LSS-boenden som grund. Denna innehar fyra olika nivåer:

- över baslinje
- på baslinje
- risk för kvalitetsbrister finns
- under baslinjen

Bilden visar exempel på hur baslinjen kan se ut när de olika mätparametrarna infaller över och under linjen.

Bedömningarna i baslinjen behöver underbyggas med fakta och detta behöver jobbas vidare med. Den behöver vidare också utvecklas med parametern arbetsmiljö då denna inte täcks av standarden och även anpassas och utformas utifrån respektive insats. Baslinjen med de olika nivåerna kan fungera som en prototyp att bygga vidare på.

Sammanfattningsvis är detta arbete oerhört komplext, svårt och kommer att ta tid. Omvärldsbevakning har skett men inom ramen för arbetet har det ännu inte hittats någon annan kommun som gjort något liknande. Effekter kan skönjas till en kunskapsökning kopplat till de tre parametrarna och under året kommer arbetet fortgå. Nu är vi en bit på väg där prototypen för en baslinje kan fungera bra till en början men behöver underbyggas med fakta samt anpassas utifrån fler parametrar och insatser.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta

Funktionsstödsnämnden åtar sig att utvärdera förvaltningens arbete under coronapandemin utifrån att identifiera den potential som finns att behålla i arbetet framöver. Nämnden har under denna period arbetat för att uppnå högsta möjliga resursnytta i grunduppdraget under pandemin och ser behovet av att göra en övergripande genomlysning. Detta utifrån såväl vad som gjorts bra och därmed bör bibehållas, samt av vad som kunnat gjort annorlunda i detta pressade läge för att i än högre grad uppnå större resursnyttjande i framtida likartade situationer. Utvärderingen kommer innefatta flera perspektiv där det nämndövergripande arbetet utgör en viktig parameter.

Återrapportering av åtagande

Förvaltningen är ålagda att utvärdera arbetet under pandemin utifrån lärdomar om vad som fungerat bra och mindre bra för att kunna ta med sig detta både i det vardagliga arbetet framåt och som erfarenhet om en ny förvaltningsövergripande kris uppstår. Det ses också som viktigt att det finns dokumenterat att nämnden följt antal smittade, dödsfall, beslut etcetera som varit väsentliga delar i arbetet under pandemin.

Åtagandet har lett till framtagandet av en coronarapport som sammanfattar och utvärderar förvaltningens hantering och agerande kopplat till coronapandemin under perioden mars 2020 – november 2021. Arbetet har genomförts av utvecklingschef och förvaltningsövergripande planerare med hjälp av stödfunktioner i olika avsnitt. Vi är medvetna om att det medför att det inte är en helt neutral rapport kopplat till analyserna som görs gällande process, förbättringar framåt och vad som fungerat bra/mindre bra som är viktiga aspekter att ha med sig för nämnden och förvaltningen. Det är viktigt att företrädare för samtliga roller och aktörer som varit med om och påverkats av pandemin får uttrycka sin röst utifrån sina perspektiv. Upplevelser från medarbetare och chefer lyfts i utvärderingen. Detta har kompletterats med upplevelser från de som fått stödet, det vill säga förvaltningens servicemottagare.

Utvärderingens analys sammanfattar att det finns vissa faktorer som krävs för att klara av en kris.

1. *Förvaltningsledningen var förberedda på krisarbete*

Stabsläget initierades snabbt och förvaltningen var snabbt igång med krisarbete. Denna möjlighet fanns utifrån att förvaltningsledningen och flera stödresurser sedan tidigare genomgått stabsutbildning och stabsstrukturen därmed fanns på plats att driftsätta. Förvaltningens stab arbetade målmedvetet och med säkerhet, vilket gjorde att förvaltningens medarbetare kände sig trygga.

Förvaltningsledningen beslutade i början av krisen att separera på funktionerna stabschef och beslutsfattare så att dessa består av två olika personer. En uppdelning är vanlig mellan lednings-/stabsfunktionerna, nämligen att stabschefen ansvarar för att sammanhålla och sköta relationen och informationen med alla verksamheter och det centrala stödet i Örebro kommun samt externa parter som Folkhälsomyndigheten och Region Örebro län. Ledningsfunktionen/beslutsfattare hanterar presskontakterna/media, en tydlig kommunikation ut till förvaltningens alla verksamheter som i stor utsträckning kräver direkt besked av beslutsfattare.

2. *Kommunikation var/är en väsentlig del av förvaltningens hantering av kris/pandemin*

Stabens upprättade kanaler för kommunikation under pandemin ut till förvaltningens alla verksamheter var och är av ytterst central betydelse för att kommunikation skapar den goda sociala struktur som krävs för en hantering av kris. Krishantering och kriskommunikation är två oskiljbara fenomen där stabens informations/kommunikationskanaler var av yttersta vikt.

3. *Förvaltningsledningens systematiska dokumentation utgjorde grunden för att på ett ordnat och strukturerat sätt kunna planera krisarbetet inom förvaltningen*

Förvaltningen hade en god dokumentation för att kunna identifiera nuläget och även ett gott underlag för att kunna genomföra denna utvärdering. Dokumentationen beskriver var i de olika processer stabens grupper befanns sig och hur det egentligen såg ut ute i verksamhetens olika insatser. Den systematiska dokumentationen gav staben ett utgångsläge för det fortsatta arbetet och gav svar på vad/vilket arbete som orsakar vilken effekt.

4. *Effekter av pandemin/krisen för servicemottagarna*

Den fulla vidden av covid-19:s konsekvenser för nämndens målgrupper är ännu inte klarlagda utan behöver fortsättningsvis följas och utvärderas för att säkra servicemottagarnas välmående. Det går redan nu att konstatera följande:

- Många av daglig verksamhets aktiviteter har kunnat hållas öppna, men pandemin har inneburit vissa begränsningar i tillgången till aktiviteter där servicemottagarna inte har vågat komma på grund av smittorisk. Det har hela tiden erbjudits deltagande i daglig verksamhet för nämndens brukare.
- Det finns signaler om sämre psykiskt och fysiskt mående hos många av de brukare som berörts av förändringar i insatserna.
- Den isolering som funnits hos flera av förvaltningens brukare har lett till att det för vissa individer tar lång tid att komma tillbaka i aktiviteter, sysselsättning och en social vardag igen.
- Den digitala tillgången för sociala interaktioner för nämndens målgrupp har ökat.
- I kontrast till ovan har det digitala utanförskapet förstärkts hos vissa personer med funktionsnedsättning. Det är därför viktigt att förvaltningen alltid bör ha alternativa kontaktvägar och anpassad information i olika format.

5. *Effekter av pandemin/ krisen för medarbetarna*

Som ovanstående effekter för nämndernas brukare är det lika svårt att kunna sia om vilka konsekvenser coronakrisen kommer att innebära för förvaltningens medarbetare, men följande kan ändå skönjas:

- **Digitalt innovativa** – Medarbetarna och förvaltningens chefer har blivit mer positiva till sin verksamhets digitala utveckling. De digitala framstegen /förändringar som genomförts under pandemin har bidragit positivt till digitaliseringsarbetet ute på enheterna, men fortsatt arbete kommer att krävas.
- **Förändrad kompetens** – Pandemin har medverkat till en kompetensutvecklingsförskjutning där vi ökat kompetensen inom basal hygien och hälso- och sjukvård. Fortsatt arbete behövs.
- **Ökad stress** - Stressen kan öka i och med att flera utvecklingsarbeten med samverkan med andra aktörer som fått parkerats på grund av pandemin och nu återupptas. För chefer kvarstår utmaningar med att säkerställa digitala lösningar och digitala arbetssätt. Parallellt med detta så har cheferna också ansvaret att säkerställa ett nära ledarskap för att säkra en god arbetsmiljö och trygga arbetsförhållanden för medarbetare.

Ovanstående analys styrks av Socialstyrelsens rapport gällande *Covid-19:s konsekvenser för personer med insatser enligt LSS*.⁴

Utifrån de förbättringsområden som beskrivits i varje avsnitt i coronarapporten finns ett medskick gällande förslag till framtida åtgärder för nämndernas verksamheter att arbeta vidare med. I stora drag skulle förvaltningen sammanfattningsvis ha behov av fortsatt arbete gällande följande punkter:

- Se över kris- och beredskapsplanen med tillhörande dokument.

⁴ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-8-7520.pdf>

- Arbeta med de digitala utvecklingsbehov som framkommer av utvärderingen inom förvaltningens *digitala färdplan*.
- Ta med lärdomar om kompetensbehov i förvaltningen kopplat till mer omsorgsrelaterat stöd (hälso- och sjukvård).
- Fortsatt uppsökande och motiverande arbete i verksamheterna för återgång till insats som pausats av individen själv.
- Långsiktigt arbete med företagshälsovårdande insatser för medarbetare som är trötta efter denna utmanande tid.
- Aktivt arbete av nämnder och förvaltning för att påminna om den belastning förvaltningen haft under längre tid och den eftersläpning som medföljer.
- Lyfta förvaltningens målgrupper, insatser och behov i olika sammanhang för ökad samhällsförståelse.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag företräda jämställdhet och allas lika värde. Detta sker exempelvis genom att företrädare för nämnden deltar och representerar nämndens ståndpunkt i arbetet med att ta fram en kommungemensam resursfördelning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta exempelvis genom att arbeta med ARUBA, Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Anveckla, en metod för att stärka kompetensförsörjningen. Exempelvis har nämndens verksamheter skapat en struktur för att stärka rekryteringen och bemanningen inför sommarens utökade behov, detta har gett en mer stabil bemanning och minskat behovet av kortsiktiga lösningar under denna period. Nämndens verksamheter har även genomfört en stor utveckling inom arbetet att erbjuda heltid till nämndens medarbetare där samtliga medarbetare numera erbjuds möjlighet till heltidstjänst för att vara en hållbar och attraktiv arbetsgivare.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- Utöka dialogen med marknaden inför upphandling för att säkerställa en effektiv upphandlingsprocess samt för att bredda underlaget av marknadsaktörer.
- Verka för mer närproducerade livsmedel via upphandling, i enlighet med klimatstrategin.
- Stärka de sociala kraven i samband med upphandling i syfte att i högre grad leda till anställning eller praktik.
- Implementera, förankra och följa upp kommunens nya riktlinjer för personalomställning.
- Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnyttan.
- Genom metodutveckling säkra välfärdens kvalitet i tider av demografisk förändring under de kommande åren.
- Utvärdera kommunens krishantering med anledning av Coronapandemin.
- Utveckla principer för ekonomistyrning som skapar incitament för kostnadsmedvetenhet, förnyelse och effektivitet med kommunens medel.

5 Analysunderlag – ekonomi.

Funktionsstödsnämnden redovisar för år 2021 en negativ ekonomisk avvikelse om 13,1 mnkr mot budget. Avvikelsen motsvarar 1,54 % av årets budgeterade kostnader. Funktionsstödsnämnden har under året kompenserats av staten för generella merkostnader samt merkostnader i sjukfrånvaro till följd av covid-19 med 9,4 mnkr. Dessa statsbidrag bedöms ha mildrat ett annars potentiellt högre underskott inom nämnden.

Verksamheterna arbetar med att nå en ekonomi i balans men har under flera år ålagts större effektiviseringsuppdrag och vissa verksamheter flaggar nu för att de ser stora svårigheter att nå dessa utan att riskera att kvalitén på verksamheten blir bristfällig.

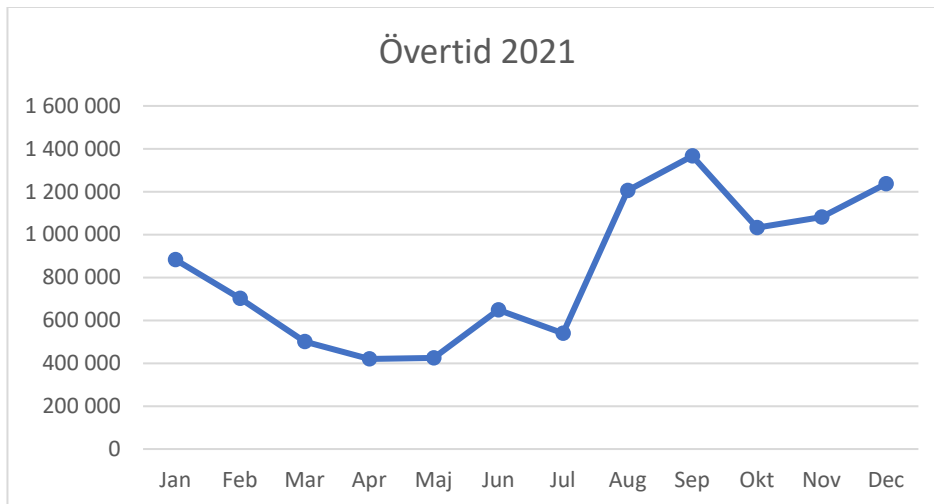
5.1 Årets resultat – ekonomi

VERKSAMHET	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2021	Avv i mnkr 2021
Politik/Nämnd för funktionsh	-0,9	-1,1	-1,0	-0,1
- Planeringsreserv	-0,2	-0,2	-0,8	0,6
Förvaltningsgemensamt	-7,8	-8,6	-12,1	3,5
Hälso- och sjukvårdsenheten	-26,4	0,0	0,0	0,0
Personlig assistans	-4,6	-5,8	0,0	-5,8
Grupp- och servicebostad	1,6	-11,1	-4,7	-6,4
BODA	1,2	2,2	0,0	2,2
LSS Fritid	-28,5	-30,1	-28,9	-1,3
Daglig verksamhet	-4,0	-4,2	0,0	-4,2
Barn- & Ungdomsverksamhet	-78,3	-85,1	-83,4	-1,7
Socialpsykiatri	2,6	0,2	0,0	0,2
Nettokostnad	-145,4	-143,8	-130,7	-13,1
- varav intraprenad	2,6	0,2	0,0	0,2
Nettokostnad exkl. intraprenad	-147,9	-144,0	-130,7	-13,3
Ingående ackumulerat resultat				8,4
lanspråktagande av ack resultat intraprenader				
Nya underskott				
Nya överskott				0,2
Utgående ackumulerat resultat				8,6

Underskotten inom Funktionsstödsnämnden utgörs framförallt av tre verksamheter; *personlig assistans* som går in i året med en kvarvarande obalans mellan intäkter och kostnader sedan tidigare år, *grupp och servicebostad* som under flera år haft stora effektiviseringsuppdrag och nu signalerar svårigheter i ytterligare åtgärder samt *daglig verksamhet* som haft lågt deltagande till följd av coronapandemin och därmed fått lägre intäkter. Under hösten har även barn- och ungdomsverksamheten redovisat ett underskott som ökat inför årsbokslutet. Barn- och ungdomsverksamhetens underskott härleds främst till komplexa ärenden där bemanningen på obekvämtid tydligt behövs utökas.

Förvaltningsgemensamt redovisar ett överskott på 3,5 mnkr. Detta beror primärt på ett ej nyttjat satsningsutrymme.

Förvaltningen gemensamt har en stor utmaning med kompetensförsörjning och bemanningen är en utmaning som behövt prioriteras inom i stort sett samtliga nämndens verksamheter. Detta har bland annat medfört ekonomiska konsekvenser genom ökat behov av övertid.

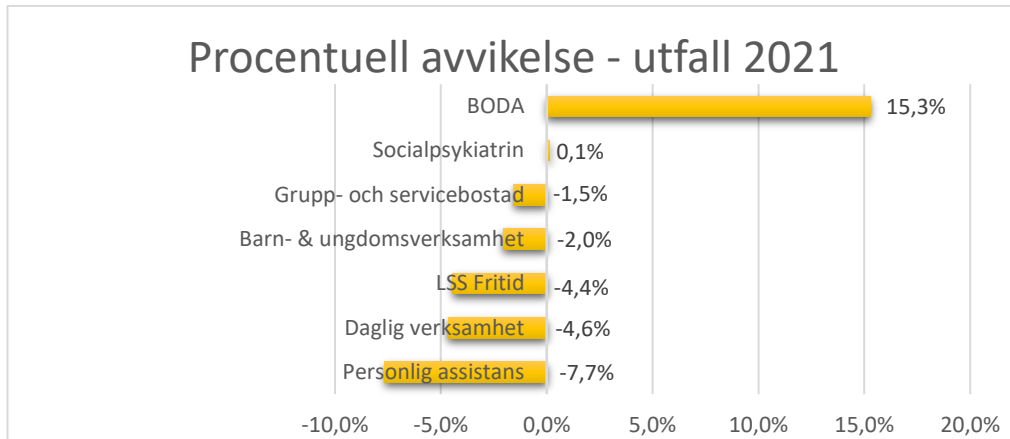

Kostnadsutveckling av övertid inkl. PO-pålägg under år 2021.

Verksamheterna påverkas fortsatt av coronapandemin, dels genom högre sjukfrånvaro, dels lägre deltagande på daglig verksamhet samt genom ökad förbrukning av skyddsmedel. Dessa kostnader har verksamheterna kompenenserats för genom statsbidrag, läs vidare under coronaavsnittet nedan.

Viktigt är dock att notera att verksamheterna även i det dagliga arbetet påverkas genom att anpassa verksamheten så att den är så smittsäker som möjligt samt hela tiden vara aktiva och uppmärksamma på eventuella symptom på sjukdom. Detta har medfört begränsade möjligheter att arbeta med långsiktiga ekonomiska effektiviseringar samt genomföra större kompetensutvecklingssatsningar i form av salsutbildningar. Samtidigt har flera positiva tendenser kring ekonomin och dess relaterade arbetssätt noterats inom nämndens ansvarsområden – framförallt att arbetet med bemanningsekonomi har spridits och utvecklats.

Nedan visas den procentuella avvikelsen för respektive verksamhet där årets utfall i förhållande till budget jämförts med totalt budgeterade kostnader. Där ser man att även om grupp- och servicebostad har den största avvikelsen mätt i mnkr så är det inte den procentuellt största avvikelsen.

Tabellen nedan visar utvecklingen i utfall mellan respektive delår och årsutfall. Pilarna markerar förändringar mellan perioderna på mer än 1 mnkr. En stor del av underskottet uppkom under hösten. Detta bedöms bero på två faktorer, dels fick nämnden fram till september, ersättning för merkostnader i sjuklöner vilket fram till delår 2 gav en intäkt på 4,8 mnkr till nämnden (efter delår 2 har det inkommit 1 mnkr.) Nämnden har sedan slutet av sommaren haft en större bemanningsutmaning än tidigare, vilket påverkat kostnaden för såväl övertid som timvikarier.

VERKSAMHET	Jämförelse		Utfall bokslut 2021
	Avvikelse utfall delår 1	Avvikelse utfall delår 2	
Politik/Nämnd för funktionsstöd	0,0	0,0	0,0
- Planeringsreserv	0,3	0,5	0,5
Förvaltningsgemensamt	1,2 ↗	2,8	3,5
Personlig assistans	-2,5	-2,6 ↘	-5,8
Grupp- och servicebostad	-0,7 ↘	-3,2 ↘	-6,4
BODA	0,8	1,4	2,2
LSS Fritid	-0,1	-0,5	-1,3
Daglig verksamhet	-3,4	-4,2	-4,2
Barn- & Ungdomsverksamhet	0,5	0,7 ↘	-1,7
Socialpsykiatri	0,1	-0,2	0,2
Budgetavvikelse	-3,9	-5,4	-13,1
- varav intraprenad	0,1	-0,2	0,2
Budgetavvikelse exkl. intraprenad	-3,9	-5,2	-13,3

Tabellen nedan visar prognosen i delår 1 och delår 2 samt utfallet för helår. Pilarna markerar förändringar mellan perioderna på mer än 1 mnkr. Den samlade prognosen har haft lägre variation än tidigare år vilket får ses som en positiv utveckling, däremot har prognoserna mellan prognostillfällena för de olika insatserna varierat. Planeringsförutsättningarna har förändrats under perioderna med olika restriktioner, åtgärder för att begränsa smittspridningen samt olika statsbidrag.

VERKSAMHET	Jämförelse		Utfall bokslut 2021
	Prognos delår 1	Prognos delår 2	
Politik/Nämnd för funktionsstöd	0,0	0,0	0,0
- Planeringsreserv	0,0	0,5	0,5
Förvaltningsgemensamt	1,2 ↗	2,6	3,5
Personlig assistans	-7,7 ↘	-5,6	-5,8
Grupp- och servicebostad	-3,4 ↘	-7,9 ↗	-6,4
BODA	1,1	1,5	2,2
LSS Fritid	-0,1 ↘	-1,3	-1,3
Daglig verksamhet	-4,4	-3,6	-4,2
Barn- & Ungdomsverksamhet	0,4	0,0 ↘	-1,7
Socialpsykiatri	0,0	-0,8	0,2
Budgetavvikelse	-13,0	-14,6	-13,1
- varav intraprenad	0,0	-0,8	0,2
Budgetavvikelse exkl. intraprenad	-13,0	-13,9	-13,3

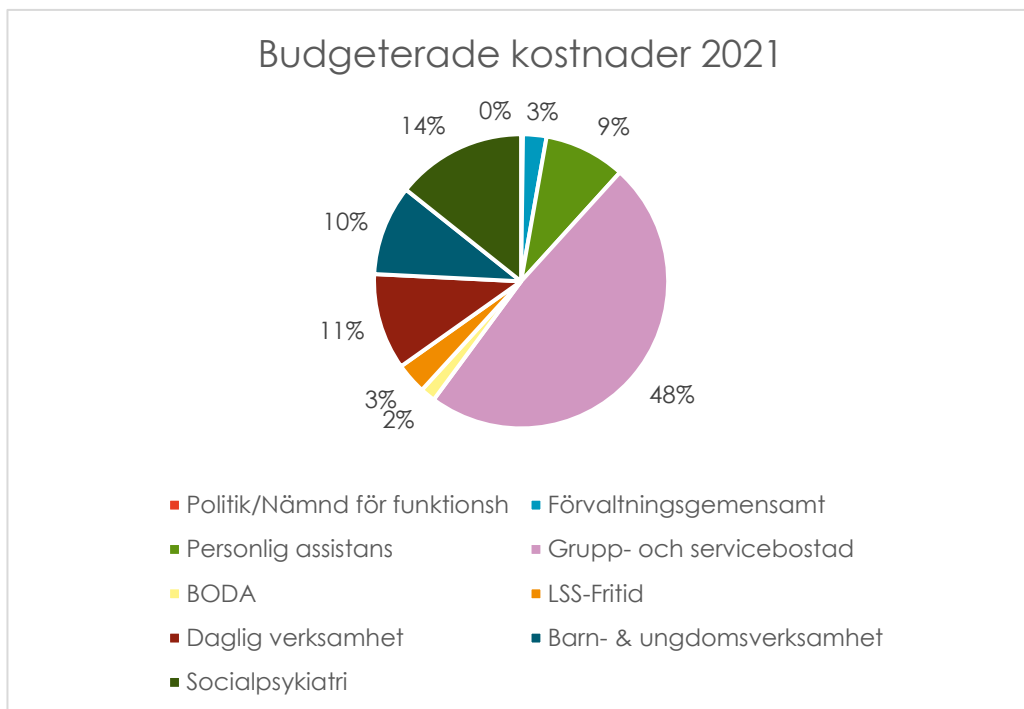
5.2 Bakgrund och förutsättningar inför 2021

Nämnden har en budgeterat kostnadsomslutning på 852 mnkr vid utgången för år 2021. Tabellen nedan visar fördelningen mellan verksamheterna. Budgeterade kostnader bedöms som den mest rättvisa metoden för att mäta insatsernas storlek eftersom verksamheterna har olika finansieringsmodeller. Då blir det mest korrekt att mäta omsättningen enbart på kostnader istället för att jämföra budgettilldelning (notera dock att vissa verksamheter betalar en intern OH-kostnad⁵ för förvaltningsinterna resurser, vilket påverkar jämförelsen mellan insatserna.)

Verksamhet	Budgeterade kostnader i mnkr
Politik/Nämnd för funktionsh	1,7
Förvaltningsgemensamt	22,0
Personlig assistans	76,2
Grupp- och servicebostad	412,3
BODA	14,1
LSS-Fritid	29,1
Daglig verksamhet	90,3
Barn- & ungdomsverksamhet	84,5
Socialpsykiatri	121,8
Budgeterade kostnader	852,0
<i>Varav intäktsfinansierades omsättning</i>	<i>714,7</i>

En grafisk fördelning av kostnaderna mellan verksamheterna visas i diagrammet nedan, som man tydligt ser är grupp- och servicebostad nämndens största verksamhet sett till budgeterade kostnader.

⁵ OH-kostnad – Overhead, kostnad för gemensamma kostnader - oftast ledning och administration.

5.3 Effekter av coronapandemin

I nuläget är samtliga av nämndens verksamheter öppna som vanligt för nämndens servicemottagare, vilket verksamheter klarat av under i stort sett hela pandemin. Undantaget är Kraftens aktivitetshus som har varit stängt under perioder till följd av pandemin. Alla servicemottagare och personal har erbjudits vaccin under våren och under sommaren – vilket givetvis påverkar verksamheterna positivt. Under hösten och framförallt sista delen av året försämrades smittläget i samhället, återigen vilket åter påverkat verksamheten och framförallt bemanningsläget.

Nämnden har haft högre kostnader för sjuklöner än normalt under året, framförallt under dess inledning och avslut. Att sjuklöner skulle öka i viss mån mellan åren till följd av ökad verksamhet och lönenivåer är förväntat. Denna ökning på 37 respektive 24 procent på ett respektive två år är dock betydligt högre än vad som ligger inom ramen för vad som skulle kunna förväntas eller anses rimligt utifrån högre lönenivåer och ökat antal anställda. Tabellen nedan visar nämndens sjuklönekostnader för samtliga verksamheter för år 2018 - 2021, vilket innebär att hälso- och sjukvårdsenheten som numera är förflyttad till Hemvårdsnämnden är inkluderad för tidigare år. Notera även att utfallet både år 2020 och 2021 jämförs med 2019, då 2020 inte är ett lämpligt referensår att jämföra utvecklingen mot. För år 2021 bedöms kostnadsökningen i utbetalda sjuklöner uppgå till drygt 4,9 mnkr jämfört med 2019 exklusive hälso- och sjukvårdsenheten (korrigerat för löneutveckling inklusive PO-pålägg).

TKR	2018	2019	2020	2021	Andel 2020 jämfört med 2019	Andel 2021 jämfört med 2019
Jan	1 180	1 214	1 168	1 779	96%	146%
Feb	1 484	1 487	1 359	1 851	91%	124%
Mar	1 328	1 346	2 099	1 368	156%	102%
Apr	1 074	1 066	2 372	1 399	223%	131%
Maj	865	1 226	1 987	1 455	162%	119%
Jun	861	1 033	1 502	1 212	145%	117%
Jul	776	838	960	837	115%	100%
Aug	827	1 070	1 394	1 297	130%	121%
Sep	1 336	1 445	1 719	1 707	119%	118%
Okt	1 130	1 234	1 628	1 641	132%	133%
Nov	1 090	1 320	2 126	1 691	161%	128%
Dec	902	1 110	1 429	1 662	129%	150%
Summa	12 854	14 389	19 745	17 897	137%	124%

Kostnadsutveckling av sjuklöner exkl. PO-pålägg mellan år 2018 och 2021.

Staten beslutade att bära merkostnaderna för sjuklöner för samtliga arbetsgivare fram till september i år då statens vaccinationsmål uppnått. Den bedömda merkostnaden och därmed kompensationen beräknas genom en framtagen generell formel som är lika för samtliga. Denna inkluderade arbetsgivare och beräkningen sker utifrån kommunen som helhet. Enligt denna formel skulle Örebro även ett år utan coronapandemi bedömts ha merkostnader för sjuklöner då kommunens snittvärde ligger över det beräknade värdet. Detta innebär att Funktionsstödsnämnden fått högre kompensation än vi haft merkostnader för. Vilket med andra ord har minskat underskottet som utan denna kompensation hade varit högre. Det är dock svårt att beräkna exakt då sjukfrånvaron varierar även under ”normalår” och den ersättning som nämnden tilldelats inte bara beror på nämndens sjukfrånvaro utan även på det kommungemensamma utfallet samt fördelningen av sjukfrånvaron inom kommunen. Funktionsstödsnämnden har under år 2021 mottagit statsbidrag om 5,8 mnkr som kompensation för ökade sjuklönekostnader.

För år 2021, belopp i kronor	Ansökta merkostnader	Ersättning sjuklönekostnad	Summa
Förvaltningsgemensamt	179 185	52 811	231 997
Personlig assistans	187 341	652 041	839 382
Grupp- och servicebostad (Inkl. Boda)	2 227 676	3 307 809	5 535 485
LSS Fritid	46 367	83 776	130 143
Daglig verksamhet	401 557	371 653	773 210
Barn- & Ungdomsverksamhet	232 572	597 250	829 822
Socialpsykiatri	326 578	760 650	1 087 228
Summa	3 601 277	5 825 990	9 427 267

Tabellen visar de statsbidrag som Funktionsstödsnämnden mottagit relaterat till coronapandemin för år 2021.

Som ses i tabellen ovan har nämnden utöver ersättning för sjuklöner även fått ta del av kvarvarande medel från föregående års statsbidrag, samt den retroaktiva ansökan som skedde i våras avseende december 2020. I ansökan anhöll Örebro kommun om ersättning för andra merkostnader än för ökade sjuklöner. Denna ersättning har för året uppgått till 3,6 mnkr och de kvarvarande medlen som fanns att fördela ut på central nivå

i kommunen är därmed fördelade i sin helhet. Däremot har riktlinjerna om nyttjande av skyddsmaterial stärkts vilket påverkar förbrukningen och därmed även kostnaden.

Det är inte endast förbrukningen och därmed kvantiteterna som köps in som ökat, även priset per vara för skyddsmaterial har ökat kraftigt i jämförelse med kostnadsnivån före pandemin. Före pandemin kostade en skyddshandske 23 öre, under hösten var priset 1 krona och 25 öre vilket innebär en kostnadsökning på drygt 400 %. För handsprit är kostnadsökningen inte lika dramatisk, men beroende på förpackningsstorlek finns exempel på prisökning på både 8 procent och 21 procent.

Kostnaden för inköp av skyddsmaterial visas i tabellen nedan där skillnaden mellan åren dels beror på helårskonsekvens av pandemin, dels av säkrad tillgång på skyddsmaterial och dels av förändrade rutiner och föreskrifter om nyttjande.

Mnkr	2020	2021
Skyddsmaterial	3,6	4,3
Övrigt	0,7	0,5

Pandemin har påverkat verksamheterna på flera olika sätt och verksamheterna har fått anpassa sitt inköpsbeteende utifrån de nya förutsättningarna. Detta har inneburit att vissa kostnader har ökat samtidigt som andra blivit lägre eller helt uteblivit. Det som är en positiv trend är att avtalstroheten inom nämndens verksamheter har ökat tydligt mellan år 2019 och 2020 samt behållit den nya högre nivån under år 2022.

Tabellen nedan visar beloppet för vad som är inköpt externt (utanför Örebro kommun) med ramavtal som grund för respektive verksamhet, vad som är inköpt externt utan avtal samt hur stor andel av de totala inköpen som är utan avtal. För att förenkla avläsningen i tabellen är förändringarna i avtalstrohet färgkodade. Är förändringen i avtalstrohet positiv mellan åren är den procentuella siffran grön och är förändringen negativ är siffran röd. Hälso- och sjukvårdsenheten övergick till Hemvårdsnämnden vid årsskiftet, därför finns inga inköp där under 2021. Längst ned finns en summering av totala inköp under perioden, samt för 2019 och 2020 och även specificerat exkluderat hälso- och sjukvårdsenheten för att förenkla jämförelsen mellan åren.

Belopp i kronor	Januari - december 2019			Januari - december 2020			Januari - december 2021		
	Inköp utan avtal	Övriga inköp	Procent utan avtal	Inköp utan avtal	Övriga inköp	Procent utan avtal	Inköp utan avtal	Övriga inköp	Procent utan avtal
Politik, Ledning och Förvaltningsgemensamt	1 034 090	4 164 801	37%	879 980	1 988 895	38%	1 351 400	1 708 224	70%
Hälso- och sjukvårdsenheten	102 834	3 461 536	3%	121 914	2 220 327	5%			
Personlig assistans	145 687	326 764	31%	50 107	486 417	9%	23 585	539 696	4%
Grupp- och servicebostad (inkl. Boda)	1 583 120	4 010 410	28%	1 269 199	4 898 201	21%	1 346 894	6 793 210	17%
LSS-fritid	31 997	71 432	31%	25 437	86 140	23%	27 645	80 121	26%
Daglig verksamhet	1 436 416	3 671 567	28%	553 343	4 400 206	11%	312 647	4 416 216	7%
Barn- & Ungdomsverksamhet	2 336 798	1 189 125	66%	613 767	2 957 133	17%	478 134	3 646 658	12%
Socialpsykiatri	1 468 428	3 293 174	31%	1 096 066	1 909 903	36%	1 309 810	1 583 843	45%
Totaler	8 139 370	20 188 810	71%	4 609 812	18 947 221	20%	4 850 114	18 767 967	21%
Totalt inköpt per år	28 328 180	(Exkl. HSE 24 763 810)		23 557 033	(Exkl. HSE 21 214 792)		23 618 081		

Kommentarer till större förändringar i inköp:

- Cirkulationstvätt infördes under våren 2020 vilket ökat kostnaden med 1,7 mnkr från 2019 och 1 mnkr från 2020
- Kostnaden för utbildningar och konferenser är 2020 1,9 mnkr lägre än 2019 och 2021 ca 1,5 mnkr lägre än 2019
- Kostnaden för habiliteringsersättningen (230 tkr) är från 2020 flyttad till Programnämnd social välfärd
- Inköp av teknisk utrustning för anpassning till ökat digital utförande
- Skyddsmaterial och basal hygienutrustning, kostnad och förbrukning, har ökat men köpts genom intern mellanhand. Detta medför att det till stor del är exkluderat i tabellen ovan. Se även tabeller ovan.
- Under 2021 har larm och bevakningstjänster behövs köpas in för 0,5 mnkr som varit utan avtal.
- Flera artister och aktörer som varit aktuella för genomförande av sommar- och julstreamen har Örebro kommun inga ramavtal med. Eftersom vi är avtalslösa inom området är det fritt att avtala för specifika tillfällen. Dessa inköp uppgår till 0,4 mnkr för 2021.

Tabellen nedan är gemensam inom Programområde social välfärd, och är en förenklad tabell av de ekonomiska effekterna av corona, såväl positiva som negativa. Så som skrivet på flera ställen är det en stor svårighet att bedöma de ekonomiska effekterna av coronapandemin. Detta eftersom den största anpassningen sker i våra verksamheter, integrerat i det dagliga arbetet. Verksamheterna har, trots att det varit tufft, lojalt under det dryga året arbetat för servicemottagarnas bästa enligt parollen – vi ställer inte in, vi ställer om!

Effekter av coronapandemin, belopp i miljoner kronor	Helårseffekt	varav strukturell påverkan
Ersättning av merkostnader för covid-19 från Socialstyrelsen	3,6 mnkr	
Merkostnader skyddsmaterial	-4,3 mnkr	
Övriga merkostnader	-0,5 mnkr	
Merkostnader för sjuklöner	-4,9 mnkr	
Ersättning för merkostnader i sjuklöner	5,8 mnkr	
Lägre ersättning till daglig verksamhet	-5 mnkr	-5 mnkr

5.4 Effektivisering

Nämnden har fått ett flertal effektiviseringsuppdrag att hantera under året, varav majoriteten är riktade mot de intäktsfinansierade verksamheterna. Utöver dessa effektiviseringskrav så går flera verksamheter in i året med kvarvarande ej hanterade uppdrag från föregående år. Årets tillkommande effektiviseringskrav om totalt 13,4 mnkr redovisas per verksamhet i tabellerna nedan.

Detta avsnitt bör även läsas tillsammans med redovisningen för respektive verksamhet.

Grupp- och servicebostad	
Effektiviseringsuppdrag	
Riktat effektiviseringsuppdrag - procent	1,78 %
Riktat effektiviseringsuppdrag - kronor	7,1 mnkr

Daglig verksamhet + Boda	
Effektiviseringsuppdrag	
Riktat effektiviseringsuppdrag - procent	1,37 %
Riktat effektiviseringsuppdrag – DV kronor	1,2 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag – Boda kronor	0,2 mnkr

Socialpsykiatri	
Effektiviseringsuppdrag	
Riktat effektiviseringsuppdrag - procent	3,5 %
Riktat effektiviseringsuppdrag	4,2 mnkr

Ramfinansierad verksamhet	
Effektiviseringsuppdrag	
Barn- och ungdomsverksamheten	0,3 mnkr
Förvaltningsgemensamt	0,4 mnkr

Samtliga verksamheter har under året arbetat för att nå en ekonomi i balans, men de har haft olika förutsättningar för att nå målet. Verksamheterna har tidigare år haft olika stora effektiviseringsuppdrag vilket gör att vissa har svårt att hitta ytterligare åtgärder för att nå kostnadsänkningar utan att detta ger betydande påverkan på kvalitén och upplevelsen för servicemottagaren. Läs även om nämndens arbete med att definiera en baslinje för kvalitet under åtagandet i målområde 6.

5.5 Intäkt- och kostnadsutveckling

Den största förändringen från föregående år är att Hälso- och sjukvårdsenheten har flyttats till Hemvårdsnämnden. Detta förklarar en budgetminskning mellan åren på drygt 25,5 mnkr. I övrigt har verksamheten fått ett ökat budgetanslag för att tillhandahålla ytterligare en barnbostadsplats samt effektiviseringsuppdrag (läs mer under rubriken effektiviseringar ovan).

Budgetförändringen avseende lokalhyror beror på en korrigerings där budgeten 2021 uppdaterats till att flera hyror är flyttade till Programnämnd social välfärd.

Belopp i Mnkr	2020		2021		2021		Förändr% 2020 o 2021
	Bokslut	Ack dec	Budget	Utfall	Avv Budg o Utf	Förändr 2020 o 2021	
Intäkter	716,8	730,1	721,2	721,2	8,8	13,3	1,9%
Personalkostnader	-781,8	-786,1	-756,9	-756,9	-29,2	-4,3	0,6%
Lokalhyror	-22,1	-21,1	-21,6	-21,6	0,5	1,0	-4,4%
Övriga kostnader	-58,4	-66,8	-73,5	-73,5	6,8	-8,4	14,3%
Summa	-145,4	-143,8	-130,7	-130,7	-13,1	1,5	-1,1%

Det har under hösten 2021 öppnats två nya grupp- och servicebostäder och även därutöver utökats med platser på grupp- och servicebostad, vilket medför ökade intäkter för denna verksamhet. Detta påverkar även kostnaden för personal. Deltagandet på

daglig verksamhet varit lägre, vilket därmed minskat deras intäkter under såväl 2020 som 2021.

Det finns ett resonemang kring övriga kostnader och dess utveckling under rubriken 5.3 coroneffekter ovan.

5.6 Verksamheternas delårsresultat och prognos

Politik och nämnd

Politik och nämnd avser nämndens egen verksamhet samt dess planeringsreserv. Verksamheten finansieras dels genom att en del av rambudgeten avsatts för detta ändamål.

Verksamhetens redovisar för 2021 ett överskott om 0,5 mnkr som återfinns i nämndens planeringsreserv. De satsningar som finansierats under året är 150 tkr för att delfinansiera en digital julfest och *Funkismello*. Nämnden har även haft mindre kostnader för de parcyklar som köptes in på investering för några år sedan. Då det under stora delar av året funnits en avrådan för större fysiska folksamlingar har ytterligare satsningar på exempelvis sommarfest inte bedömts lämplig att genomföra.

	2021 Utfall	2021 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-1,0	-0,8	-0,1
Lokalhyror	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	-0,3	-0,9	0,6
Summa	-1,3	-1,7	0,5

Tabellen visar utfall, budget samt avvikelser i miljoner kronor.

Förvaltningsgemensamt

Förvaltningsgemensamt avser de verksamhetsövergripande organisatoriska delarna så som utveckling, ledning, gemensamma stödresurser och gemensamma satsningar och kostnader inom nämndens ansvarsområde. Verksamheten finansieras dels genom att en del av rambudgeten avsatts för detta ändamål, dels genom att intäktsfinansierade verksamheter ger en del av sin intäkt till den förvaltningsgemensamma verksamheten.

Förvaltningsgemensamt redovisar ett överskott om 3,6 mnkr för år 2021. Detta beror främst på ett ekonomiskt utrymme reserverat för satsningar inte nyttjats fullt ut i enlighet med budget under året. Att utrymmet inte nyttjats beror på främst på tre faktorer. Dels har verksamheten haft hög påverkan av coronapandemin och behövt utrymme för att säkra en anpassad trygg och god omsorg om nämndens servicemottagare under denna tid. Dels har stor utveckling i exempelvis digital mognad inom verksamheten skett utan satsning av ekonomiska medel och dels har förvaltningsledningen velat ge basverksamheten utrymme att utveckla och trygga arbetet med grunduppdraget, vilket i sig bedöms ge en positiva ekonomiska effekter på sikt.

I enlighet med beskrivningen ovan om coronapandemins effekter och påverkan på inköpsbeteendet har kostnader för kurser, utbildningar och konferenser med kringkostnader i stort utsträckning uteblivit under året. Detta är dock inte unikt för den förvaltningsgemensamma verksamheten utan återkommer inom hela nämndens verksamhet.

	2021 Utfall	2021 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	10,5	9,9	0,6
Personalkostnader	-9,1	-8,6	-0,6
Lokalhyror	-0,5	-0,6	0,1
Övriga kostnader	-9,3	-12,8	3,5
Summa	-8,4	-12,1	3,6

Tabellen visar utfall, budget samt avvikelse i miljoner kronor.

Personlig assistans

Personlig assistans är en konkurrensutsatt och intäktsfinansierad verksamhet som får ersättning för utförda timmar inom ramen för beviljade timmar. Verksamheten får sin ersättning antingen genom en kommunintern resursfördelningsmodell eller genom intäkter från Försäkringskassan, beroende på vem som beslutat om insatsen.

Personlig assistans hade ett prognostiserat underskott vid budgetläggning på 7,9 mnkr. Detta hanterats administrativt i samband med budgetläggningen då verksamheten behöver redovisa en budget i balans. Utfallet för året landar på ett underskott om 5,8 mnkr, vilket påvisar att arbete och förändringar skett under året. Inom personlig assistans påverkar brukarmixen insatsens utfall i än större utsträckning än i övriga verksamheter, detta då varje servicemottagare som regel har en egen liten personalgrupp kring sig.

	2021 Utfall	2021 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	76,3	76,2	0,1
Personalkostnader	-70,4	-63,2	-7,2
Lokalhyror	-0,3	-0,3	0,1
Övriga kostnader	-11,5	-12,7	1,2
Summa	-5,8	0,0	-5,8

Tabellen visar utfall, budget samt avvikelse i miljoner kronor.

Den negativa avvikelsen mot budget beror bland annat på strukturer i ersättning och verksamhetens förutsättningar i kombination med ogynnsamma omständigheter och komplexitet i ärenden som verksamheten haft svårt att påverka. Utifrån flera ärendens komplexa art har det varit svårt för verksamheten att rekrytera personal med rätt kompetens vilket inneburit att vissa ärenden bemannats till större andel timvikarier och övertid krävts för att säkra bemanningen i vissa ärenden.

Verksamheten arbetar löpande med att hålla nere kostnaderna, men detta kan inte ske på bekostnad av stödet till servicemottagaren eller de anställdas arbetsmiljö.

Det finns strukturer som påverkar verksamhetens ekonomi och dess möjlighet att påverka denna. Dessa delas i stor utsträckning med andra kommunala utförare. De består bland annat av att kommunen anställer personliga assistenter på två olika anställningsformer som medför olika förutsättningar. Att personliga assistenter är anställda på AB-avtal (vilket är den ordinarie anställningsformen om inte annat särskilt avtalas) innebär att de omfattas av de avtalade villkor som gäller omvårdnadspersonal med bland annat lägre arbetstidsmätt - att heltidsanställning inte innebär 40 arbetade

timmar per vecka. Dessa anställningar är tillsvidare eller vikariat på viss tid och det finns ingen koppling till en viss servicemottagare i anställningen. För personliga assistenter finns en annan anställningsform; PAN-anställning. Där är anställningen direkt kopplad till stödet hos en enskild servicemottagare och avslutas ärendet så avslutas anställningen. Anställningen löper tillsvidare, men är utifrån en timlön och inte en månadslön. Detta innebär att heltidsmättet för denna anställningsform är 40 timmar per vecka. Avslutas ett ärende avslutas anställningen med en månads uppsägningstid.

Verksamheten bekostar sina egna sjuklöner och vikarier vid sjukfrånvaro (externa utförare av personlig assistans kan ansöka om att få dessa kostnader ersatta). Verksamhetens kollektivavtal gör att verksamheten betalar halva timlönen till medarbetare vid sovande jour och verksamheten får endast ersättning med en fjärdedel av timersättningen i intäkt vid utförandet.

Örebro kommun har ett övergripande ansvar för våra kommunmedborgare. Detta innebär att verksamheten inte kan tacka nej till att utföra insatser åt en servicemottagare som önskar Örebro kommun som utförare av sin personliga assistans.

Personlig assistans arbetar precis som övriga verksamheter inom nämndens ansvarsområde utifrån principen med heltid som norm. Detta innebär att alla som erbjuds en anställning erbjuds en heltidsanställning. Verksamhetens behov är inte alltid heltid i det enskilda ärendet, vilket innebär att personalen blir tillgänglig på ”resurspass”. Resurspass innebär att det finns personal tillgänglig att boka in exempelvis vid sjukfrånvaro. Detta bidrar till att minska behovet av timvikarier och syftar även till att stärka kvalitén utifrån nyttjande av rutinerad personal.

Verksamheten arbetar även med att utveckla och kvalitetssäkra intäktskedjan, från utförande till utbetalning från Försäkringskassan eller Programnämnd social välfärd. Verksamheten upplever utifrån dessa förnyade arbetsätt en stärkt kompetens inom området vilket minskar risken för felaktig redovisning vilket i sin tur skulle riskera att leda till uteblivna intäkter.

Det har initierats en utredning från Programnämnd social välfärd avseende personlig assistans, där tjänstemän med driftsnämndens perspektiv planeras vara involverade. Arbetet inom denna utredning har ännu inte startas upp.

Grupp- och servicebostad

Grupp- och servicebostad (GoS) får sina intäkter genom en resursfördelningsmodell där varje belagt dygn ersätts. Ersättningsnivån varierar beroende på den boende servicemottagarens nivåbedömning av stödbehov. Verksamheten utför en mindre del insatser som beslutats enligt socialtjänstlagen och dessa insatser ersätts genom en rambudget på 4,7 mnkr. Grupp- och servicebostad är nämndens största verksamhet sett till budgeterade kostnader.

Inför år 2021 hade verksamheten stora effektiviseringsbehov för att bedriva verksamheten inom ramen för tilldelade ekonomiska medel och signalerade svårigheter att nå en ekonomi i balans. Verksamheten har under året arbetat med åtgärder främst inom ramen för bemanningsekonomi som tidigare gett positiva ekonomiska effekter för verksamheten.

Grupp- och servicebostad fick inför 2021 ett effektiviseringsuppdrag på 1,78 % av sin ersättning, vilket motsvarar ungefär 7,1 mnkr. Utöver detta har verksamheten en ohanterad obalans från föregående år – trots att verksamheten 2020 redovisade en positiv avvikelse mot budget. Detta förklaras av en betydande inverkan av statsbidrag för

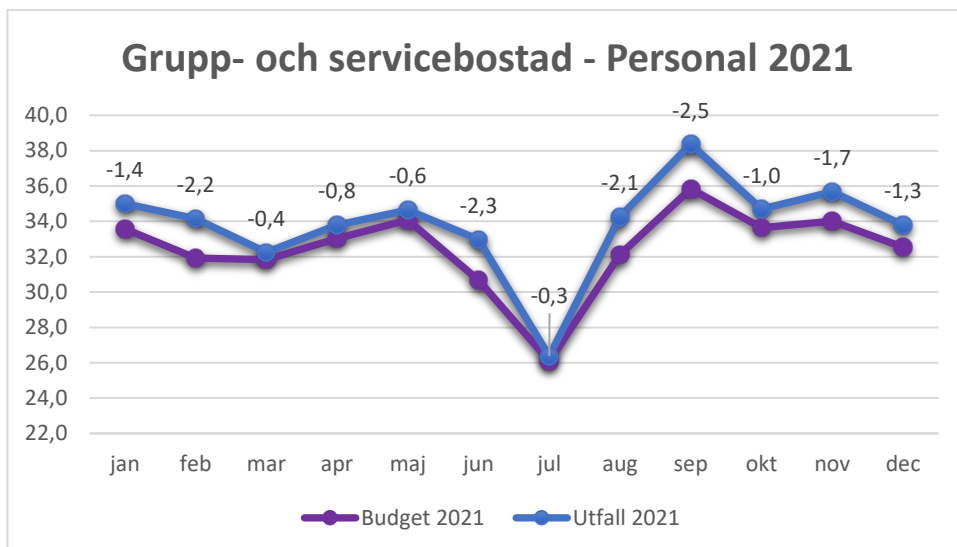
covid-19 där verksamheten fick högre ersättande intäkter än de haft merkostnader för. Detta förhållande bedöms gälla även för 2021 där verksamheten fått större statsbidrag för att kompensera för kostnader till följd av coronapandemin. Obalansen vid budgetläggning uppgick till 14,6 mnkr, vilket innebär att utfallet med ett underskott på 6,4 mnkr är en tydlig positiv utveckling och ett bevis på allt arbete som sker och bidrar till en positiv utveckling.

	2021 Utfall	2021 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	417,1	407,6	9,5
Personalkostnader	-406,0	-389,4	-16,6
Lokalhyror	-1,5	-1,5	-0,1
Övriga kostnader	-20,7	-21,4	0,8
Summa	-11,1	-4,7	-6,4

Tabellen visar utfall, budget samt avvikelse i miljoner kronor.

Verksamheten har personalkostnader som ligger över budget. Detta beror på att verksamheten inte ser möjligheten att ytterligare reducera bemanningen utan att detta påverkar stödet till servicemottagarna negativt. Under våren har flera verksamheter haft behov av att tillfälligt stärka bemanningen på boendet. Detta dels för att hantera och förebygga smittspridning av corona, dels har vissa servicemottagare haft en nedgång i sina förmågor och därmed haft ökat behov av stöd. Verksamheten har haft ökade kostnader för rekrytering och inskolning under sommaren. Då var rekryteringsläget mer utmanande än tidigare år till följd av högre konkurrens om arbetskraften då nya arbetsgivare etablerats i verksamhetens geografiska närhet. Under hösten har bemanningsläget ytterligare succesivt försämrats, vilket medfört att verksamheten har ökade kostnader för övertid. Förvaltningsledningen har signalerat att det är ett utmanande bemanningsläge vilket även delas med vård- och omsorgsförvaltningen samt barn- och utbildningsverksamheten. På grund av detta har kommunen tagit ett gemensamt krafttag för att prioritera dessa frågor. Detta sker bland annat genom ökat rekryteringsstöd från HR-avdelningen.

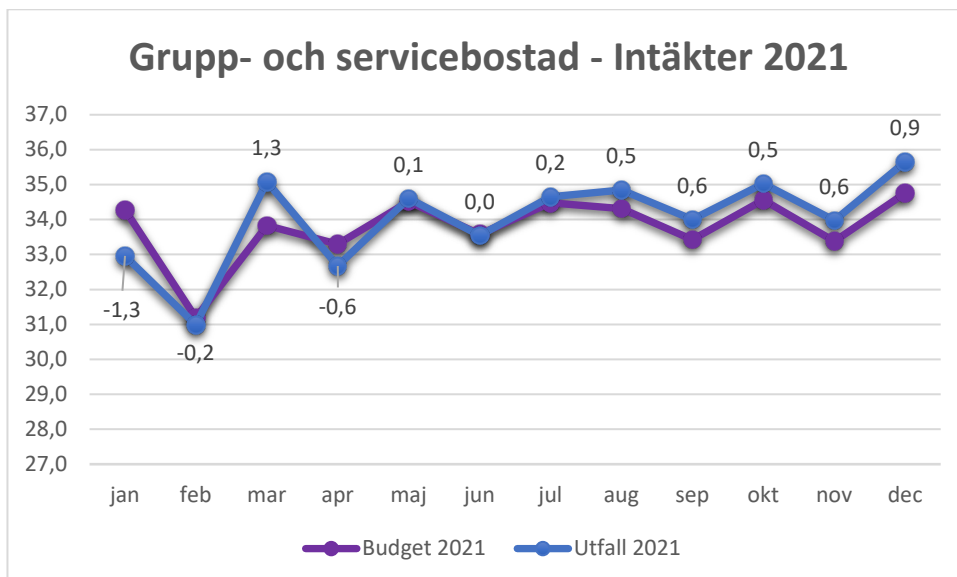
I de fall när servicemottagarnas behov bedömts öka långsiktigt har detta lyfts till handläggarna inom myndighetsverksamheten för en omprövning av stödbehovsnivån och därmed nivån på ersättningen till verksamheten. Verksamheten har även utökats med nya platser under året, dessa har i vissa fall medfört behov av ökad bemanning.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för personalkostnader inom grupp- och servicebostad. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Under hösten har en ny gruppboendestad öppnats. Då servicemottagarna på nya boenden oftast inte är kända i verksamheten får verksamheten en schablonersättning de första månaderna (en månad före start och de tre första aktiva månaderna), istället för ersättning utifrån servicemottagarens bedömda stödbehovsnivå. Kostnaden för det nya boendet är högre än schablonersättningen som utgår från den genomsnittliga stödbehovsnivån, vilket bidrar med ett underskott om 0,7 mnkr.

Verksamhetens intäkter har varierat under årets inledande månader vilket främst härleds till den administrativa hanteringen av dessa. Som ses på trendbilden nedan ser detta ut att ha stabiliserat sig sedan maj månad. Under årets sista månader har intäkterna ökat, dels utifrån uppdaterade högre stödbehovsbedömningar, dels utifrån nya servicemottagare.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för intäkter enligt resursfördelningsmodellen inom grupp- och servicebostad. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Utöver intäkterna enligt resursfördelningsmodellen har verksamheten under året haft intäkter till följd av covid-19. Dessa uppgår till 5,5 mnkr (läs gärna mer under coronaavsnittet).

Boda

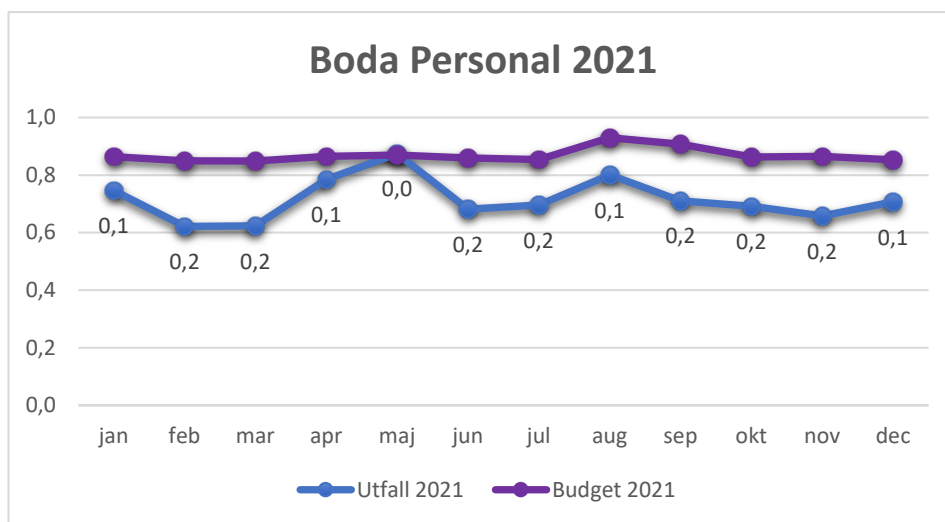
Boda är daglig verksamhet i gruppboenden och ersätts genom samma resursfördelningsmodell som daglig verksamhet. Detta innebär att verksamheten får ersättning för deltagarens planerade närvaro, hel- eller halv dag och utifrån deltagarens stödbehovsmätning. Verksamheten pågår de flesta dagar året runt, men ersättning ges till verksamheten för vardagar. Boda är nämndens minsta verksamhet, sett till budgeterade kostnader.

Eftersom samma personal arbetar såväl i Boda som i grupp- och servicebostad samt att verksamheten bedrivs i samma lokaler är det ibland svårt att löpande särskilja vilka kostnader som avser Boda respektive grupp- och servicebostad. Därför görs en avstämning av detta inför respektive delår samt årsbokslut för att redovisningen ska bli så korrekt som möjligt.

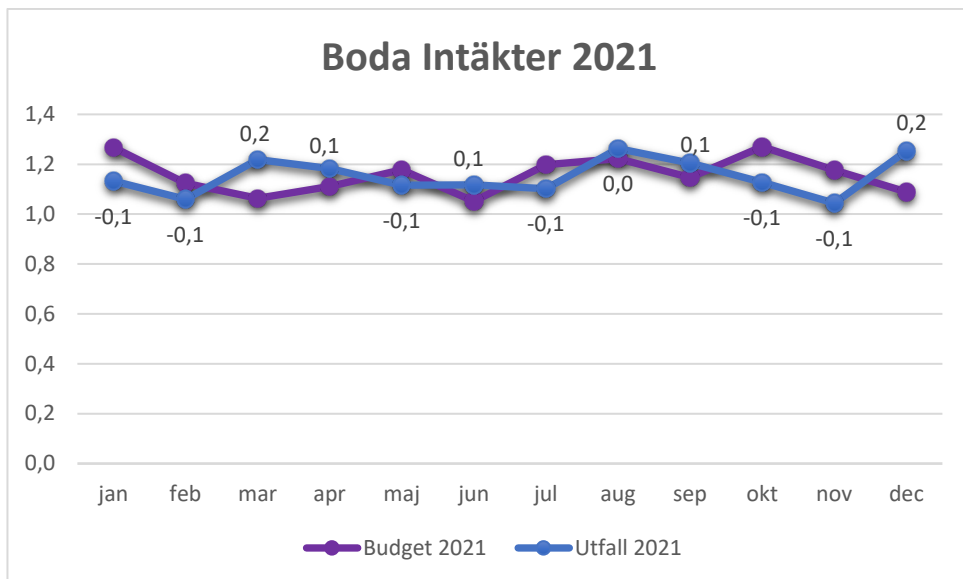
	2021 Utfall	2021 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	14,1	14,2	0,0
Personalkostnader	-8,6	-10,4	1,8
Lokalhyror	-0,2	-0,3	0,1
Övriga kostnader	-3,2	-3,4	0,3
Summa	2,2	0,0	2,2

Tabellen visar utfall, budget samt avvikelse i miljoner kronor.

Verksamheten redovisar ett överskott mot budget som främst består av lägre personalkostnader än vad budgeten ger utrymme för. Detta beror bland annat på att verksamheten inte har några kostnader för personal om en servicemottagare inte har möjlighet att delta i den dagliga verksamheten. Då arbetar personalen istället på gruppboenden. Verksamheten får samma ersättning per hel/halvdag som daglig verksamhet, men har inga egna lokalkostnader vilket även det bidrar till verksamhetens överskott.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för personalkostnader inom BODA-verksamheterna. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för intäkter enligt resursfördelningsmodellen inom boda-verksamheterna. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Intäkterna inom Boda ligger stabilt och varierar ca 100 tkr upp och ned i avvikelse mot budget mellan respektive månad.

LSS-fritid

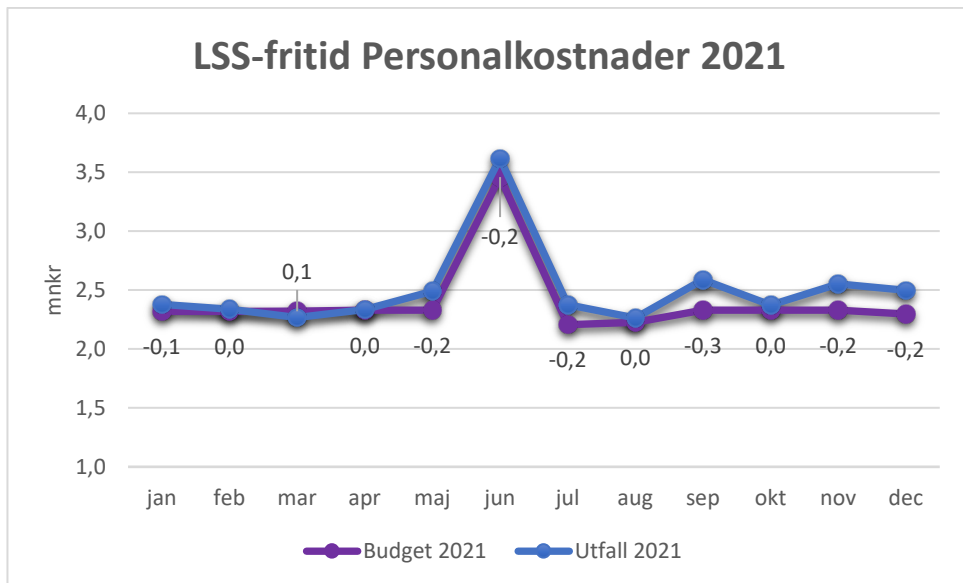
LSS-fritid är en ramfinansierad verksamhet som förser och administrerar ersättning till arvoderade uppdragstagare inom insatser så som kontaktperson LSS (Lagen om stöd och service), kontaktfamilj och kontaktperson SoL (Socialtjänstlagen). Verksamheten har även PAN-anställda som utför insatserna ledsagning och avlösning.

	2021 Utfall	2021 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	0,2	0,2	0,0
Personalkostnader	-30,1	-28,8	-1,3
Lokalhyror	-0,1	-0,1	0,0
Övriga kostnader	-0,2	-0,2	0,0
Summa	-30,1	-28,9	-1,3

Tabellen visar utfall, budget samt avvikelse i miljoner kronor.

LSS-fritid redovisar ett underskott mot budget om 1,3 mnkr för år 2021. Det största underskottet mot budget utgörs av insatsen avlösare, men det är flera insatser som bidrar till att kostnaderna överskrider i jämförelse med budgeten. Inför 2021 fördelades verksamhetens tilldelade budget mellan de olika insatserna utifrån dåvarande uppskattning av kostnadsandel. Inför 2022 har budgetläggningen utvecklats och bygger framöver på en prognos på uppskattade kostnader för respektive insats.

I bilaga 1 – fem år i sammandrag, presenteras en sammanställning av antalet ärenden inom respektive insats under denna period. Den största förändringen som skett är att antalet stödfamiljärenden har ökat under året.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för personalkostnader inom LSS-fritid. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Då beslut om insats fattas av Örebro kommuns myndighetsorganisation har LSS-fritid svårt att självständigt påverka sina kostnader. Detta då deras uppdrag grundar sig på att tillsätta uppdragstagare samt betala ut ersättning utifrån fattade beslut. Fortsatt utredning och en dialog om framtida finansiering av LSS-fritid behöver initieras utifrån dessa begränsningar i ett påverka kostnaderna.

Under tiden med corona påverkas även möjligheterna till att utföra vissa av uppdragen, exempelvis som kontaktperson vilket ofta är en insats för att bryta social isolering. Verksamheten uppmuntrar till alternativa utföranden istället för att ses fysiskt enligt parollen – vi ställer inte in, vi ställer om! Dock är det inte alla servicemottagare som önskar denna variant av stöd utan visst utförande ställs in. För att behålla dessa uppdragstagare även i framtiden har verksamheten valt att fortsatt betala ut arvode till dessa. Detta innebär att det för LSS-fritid inte fått en positiv ekonomisk effekt av förändrat utförande enligt covid-19 som flera av de andra ramfinansierade verksamheterna fått.

Daglig verksamhet

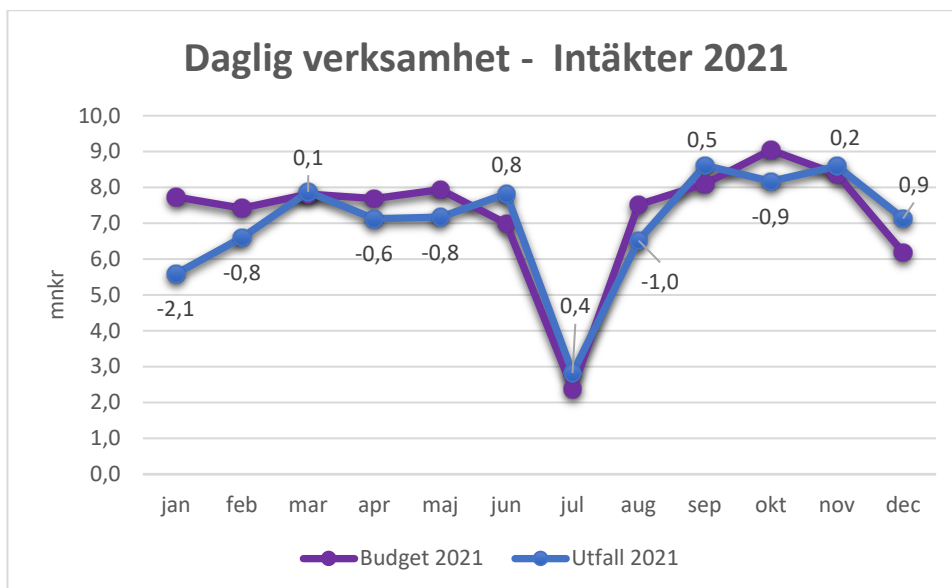
Daglig verksamhet (DV) är en intäktsfinansierad verksamhet som får sin ersättning utifrån planerad närvaro för deltagarna, antingen heldag eller halvdag. Ersättningsnivån varierar utifrån servicemottagarens nivåbedömning. Karensavdrag sker om servicemottagaren är frånvarande från planerad närvaro ihållande under 10 dagar.

	2021 Utfall	2021 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	87,3	90,3	-3,0
Personalkostnader	-69,6	-67,7	-1,9
Lokalhyror	-12,8	-12,9	0,1
Övriga kostnader	-9,1	-9,6	0,5
Summa	-4,2	0,0	-4,2

Tabellen visar utfall, budget samt avvikelser i miljoner kronor.

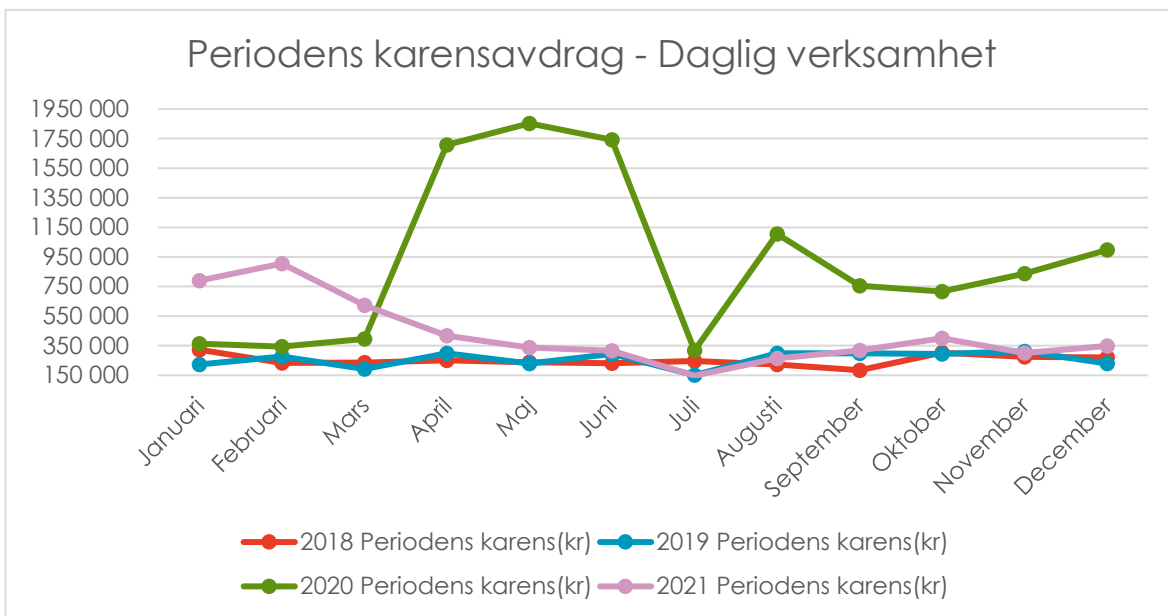
Daglig verksamhet redovisar en negativ avvikelse mot budget med 4,2 mnkr för år 2021. Detta beror främst på att intäkterna kraftigt minskat till följd av lägre närvaro till följd av covid-19. Intäkterna har varierat under året, vilket kan ses som en spegling av utvecklingen i pandemin och den upplevda säkerheten i samhället. Mycket tyder sedan sommaren på att deltagarna åter känner sig trygga med att komma till verksamheten. Detta stärks av att underskottet i delår 2 och vid årets slut speglar varandra. Den variation som ses i intäkterna under hösten bedöms dels påverkas av coronapandemin, dels av den fördelningen av budget som inte uppdaterats med korrekt antal vardagar i respektive period där det skett en förskjutning från tidigare perioder. I klartext innebär detta att de månader som har fem helger ger lägre intäkter då det är färre vardagar som deltagarna är på sin dagliga verksamhet.

Intäkterna har under hösten även påverkats av nya deltagare samt att deltagare bedömts ha en högre stödbehovsnivå, vilket ökat intäkterna till verksamheten. Det pågår flera insatser för att attrahera ännu fler deltagare till verksamheten (läs mer ovan under målområde 6 i årsberättelsen).

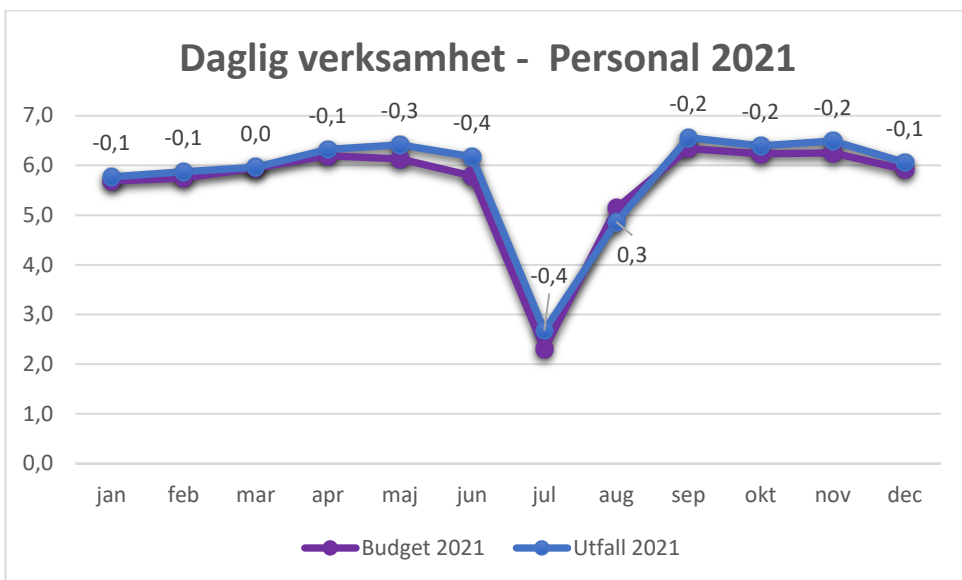
Grafen ovan visar intäkterna enligt resursfördelningsmodellen i år i jämförelse med budget. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Det karensavdrag som gjorts för individer med planerad närvaro, men som varit borta mer än 10 arbetsdagar i sträck, har varierat under året men sedan maj varit på normala nivåer. Detta stärker indikation på att verksamhetens deltagare åter kommit till verksamheten.

Personalkostnaderna ligger över budget med ett underskott om 1,9 mnkr. Att kostnaderna kvarstår över budget trots lägre deltagande beror på att det inte är genomförbart eller önskvärt att kortsiktigt ställa om bemanningen utifrån det lägre deltagandet som bedöms vara en konsekvens av covid-19 och ej en permanent förändring.

Under våren har verksamheten haft dubbelbemanning av arbetsmiljöskäl inne i flera verksamheter vilket bidragit till att kostnaden ligger över den budgeterade nivån. Under hösten har nya servicemottagare tillkommit vilket medfört fortsatt behov av personal över budget.

Grafen ovan visar utfallet för personalkostnaderna i år i jämförelse med budget. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Barn- och ungdomsverksamheten

Barn- och ungdomsverksamheten (BUV) är en ramfinansierad verksamhet, vilket innebär att de vid årets början fått en budget att nyttja under året.

Verksamheten redovisade ett överskott om 0,7 mnkr i samband med delår 2. Detta förklaras dels av att verksamheten haft intäkter som inte varit budgeterade under samma period, dels av ett statsbidrag för att arbeta mot psykisk ohälsa och dels ersättning för merkostnader avseende sjuklöner och corona. Vid årets slut redovisar i verksamheten istället ett underskott om 1,7 mnkr.

Verksamheten har sett behov av att stärka verksamheten med utökning av två nya roller. Detta avser en enhetschef för det boende som delas med Socialnämnden, *Athena*, samt en administrativ samordnare som bland annat kommer avlasta verksamhetens chefer med administration. Efter att dessa utökningar genomförts har brukarmixen i verksamheten förändrats vilket kraftigt ökat personalkostnaderna för nattbemanning då ytterligare behov om två vakna nattresurser uppkommit under året för att säkra en trygghet och god omsorg för verksamhetens servicemottagare.

	2021 Utfall	2021 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	2,2	1,2	1,1
Personalkostnader	-76,9	-74,5	-2,4
Lokalhyror	-5,0	-5,3	0,3
Övriga kostnader	-5,4	-4,8	-0,7
Summa	-85,1	-83,4	-1,7

Tabellen visar utfall, budget samt avvikelse i miljoner kronor.

Verksamheten arbetar mycket med utveckling av såväl sin verksamhet som sin ekonomistyrning. Detta innebär att uppföljningen inom verksamheten i större utsträckning utgår från de tre olika verksamhetsdelarna; barnbostad, korttidsbostad och fritidsverksamheten. Arbetet skapar bättre strukturer och förutsättningar för bättre uppföljning.

Socialpsykiatri

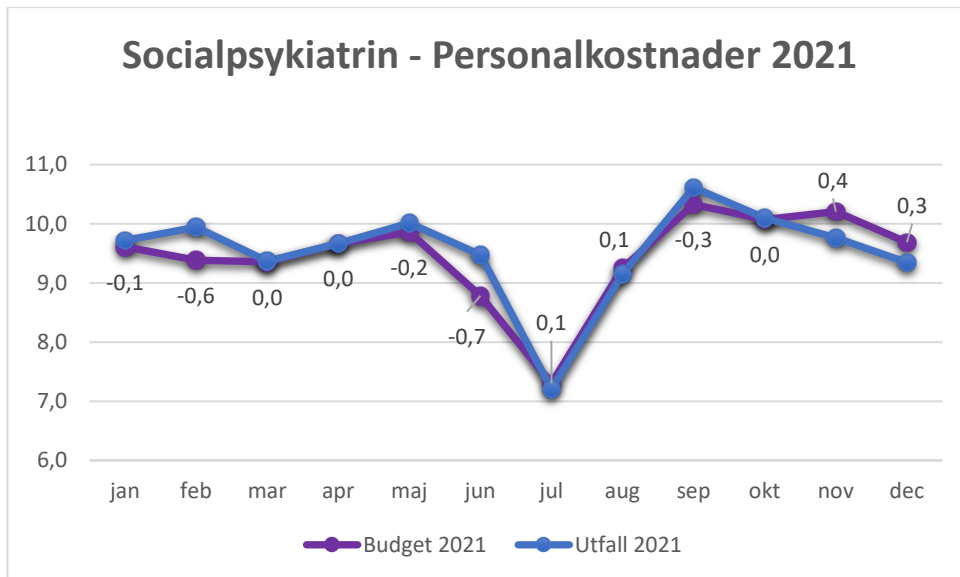
Socialpsykiatri har från januari 2020 övergått till att vara en intäktsfinansierad verksamhet från att tidigare varit ramfinansierad. I oktober 2021 driftsattes den nya utarbetade resursfördelningsmodellen som består av fem delmodeller.

Verksamheten har fått ett effektiviseringsuppdrag på 4,2 mnkr att hantera under 2021. Eftersom verksamheten är en intraprenad med ett upparbetat ackumulerat överskott från tidigare år avses en del av detta överskott nyttjas för att ge verksamheten möjlighet att ställa om sin ekonomi och ekonomistyrning i en mer anpassad takt.

	2021 Utfall	2021 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	122,2	121,8	0,5
Personalkostnader	-114,4	-113,5	-0,9
Lokalhyror	-0,5	-0,5	0,0
Övriga kostnader	-7,2	-7,7	0,5
Summa	0,2	0,0	0,2

Tabellen visar utfall, budget samt avvikelser i miljoner kronor.

Intäkterna kommer främst från Programnämnd social välfärd men verksamheten har även tagit del av statsbidrag för att kompenseras för bland annat högre sjuklönekostnader under coronapandemin.

Grafen ovan visar utfallet för personalkostnaderna i år i jämförelse med budget. Siffrorna som visas är månadsavvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Kostnaderna avseende personal visar ett underskott mot budget om 0,9 mnkr. Detta beror på en del överlappning av personal i samband med rekrytering samt att vissa ärenden krävt förstärkning, bland annat genom dubbelbemanning för att verksamheten ska kunna tillgodose såväl individens behov som en god personaltrygghet. Det finns skillnader mellan olika enheter inom verksamheten där vissa verksamheter redovisar överskott mot budgeterad personal och andra verksamheter ett underskott. Detta är dock naturligt och beror på förändringar i flöden och vilka servicemottagare som är aktuella i respektive verksamhet. Två tjänster är reducerade under sommaren och flera ärenden där utökad bemanning krävts har stabiliserats. Det har under hösten även varit svårt att bemanna utifrån vakanta tjänster, sjukskrivningar och sjukfrånvaro där HR-avdelningen varit inne och stöttat och gjort satsningar.

Det finns ett överskott om 0,5 mnkr inom övriga kostnader som bland annat beror på svårigheter att fysiskt på ett säkert sätt genomföra planeringsdagar och utbildningsåtgärder. Det är även vissa inköp som prioriterats ned under denna period.

5.7 Investeringar

Funktionsstödsnämnden har en investeringsbudget om 0,6 mnkr för år 2021. Utfallet för året blev 0,4 mnkr, vilket innebär ett onyttjat investeringsutrymme om 0,2 mnkr.

Verksamhet	2021 Utfall	2021 Budget	Avvikelse
Nämnd och förvaltningsgemensamt	0,0	0,0	0,0
Hälso- och sjukvårdsenheten	0,0	0,0	0,0
Personlig assistans	0,0	-0,1	0,0
Grupp- och servicebostad + Boda	-0,1	-0,2	0,1
LSS Fritid	0,0	0,0	0,0
Daglig verksamhet	-0,1	-0,1	0,0
Barn- och ungdomsverksamhet	-0,1	-0,1	0,0
Socialpsykiatri	0,0	-0,1	0,1
Summa	-0,4	-0,6	0,2

6 Bilagor

6.1 Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	150 192	153 317	155 696	156 361	157 634
Anställda					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	1342	1369	1337	1434	1364,5
- män %	23,2	23,8	24,8	25,9	26,7
- kvinnor %	76,8	76,2	75,2	74,0	73,3
Antal visstidsanställda, årsarbetare	134	137	97	80	87
- män %	30,6	34	35	43	33
- kvinnor %	69,4	66	65	60	67
Antal timavlönade, totalt årsarbetare	272	316	327	342	312
- varav män	94	109	109	112	95
-varav kvinnor	178	207	217	230	217
Arbets tid					
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	96,2	95,9	96,9	97,2	98,9
- kvinnor	95,8	95,6	96,6	97	99,9
- män	97,5	96,8	97,7	97,7	97,7
Organisationsutveckling					
Antal intraprenader	1	1	1	1	1
Antal klagomål, antal registrerade	32	34	38	30	33

Fem år i sammandrag	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Antal unika personer inom stöd till personer med funktionsnedsättning enligt LSS*	1294	1312	1369	1380	1391
- varav män %	57	57	56	58	57
- varav kvinnor %	43	43	44	42	43
Antal unika personer inom stöd till personer med funktionsnedsättning enligt SoL*	738	793	830	784	849
- varav män %	54	53	53	52	52
- varav kvinnor %	46	47	47	48	48
Antal personer med personlig assistans	53	53	54	53	46
- varav män %	44	43	37	40	41
- varav kvinnor	56	57	63	60	59
- med statlig assistansersättning (LASS)	32	34	30	30	22
- utan statlig assistansersättning	21	19	24	23	24
Antal personer med bostad för vuxna, enligt LSS, (platser)	486	488	486	486	504
- varav män %	59	60	58	58	58
- varav kvinnor %	41	40	42	42	42
- därav vuxna inom Socialpsykiatri (antal)	40	43	43	40	43
Personer, bostad för vuxna, enligt SoL,	36	33	31	43	44
- varav män %	67	70	75	72	71
- varav kvinnor %	33	30	25	28	29
Bostäder för barn och ungdom, LSS (platser)	7	8	9	9	7
- varav män %	57	50	56	56	72
- varav kvinnor %	43	50	44	44	28
Antal personer med boendestöd, enligt SoL	605	637	658	657	676
- varav män %	53	51	51	52	52
- varav kvinnor %	47	49	49	48	48
- varav Socialpsykiatri (antal)	351	598	625	628	646
Antal personer med korttidsvistelse, enligt LSS	127	124	138	156	168
- varav män %	60	61	59	61	60
- varav kvinnor %	40	39	41	39	40

Fem år i sammandrag	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Antal personer med korttidstillsyn, enligt LSS	66	65	70	77	76
- varav män %	60	59	63	65	63
- varav kvinnor %	40	41	37	35	37
Antal personer med daglig verksamhet, enligt LSS	525	536	539	555	525
- varav män %	53	53	53	54	53
- varav kvinnor %	47	47	47	46	47
Personer med dagverksamhet, enligt SoL	144	161	146	149	160
- varav män %	52	53	54	54	55
- varav kvinnor %	48	47	46	46	45
Personer med ledsagarservice, LSS	318	298	311	278	277
- varav män %	53	54	55	57	46
- varav kvinnor %	47	46	45	43	54
Personer med avlösarservice, LSS	81	71	90	104	105
- varav män %	62	55	52	58	62
- varav kvinnor %	38	45	48	42	38
Personer med kontaktperson, LSS	442	446	474	475	458
- varav män %	55	54	53	54	55
- varav kvinnor %	45	46	47	46	45
Personer med kontaktperson, SoL	1	33	48	52	52
- varav män %	0	40	42	48	42
- varav kvinnor %	100	60	58	52	58
Antal personer med insats HSE	521	513	519	604	594
- varav män %	59	59	59	58	59
- varav kvinnor %	41	41	41	42	41
Antal personer med insats av SSK	491	499	514	544	533
- varav män %	59	59	59	58	59
- varav kvinnor %	41	41	41	42	41
Antal personer med insats av AT	111	85	61	60	61
- varav män %	54	51	54	56	60
- varav kvinnor %	46	49	46	44	40

6.2 Vidtagna åtgärder 2021 – 2020 års tillsyn

Enligt Tillsynsrapport 2021 ska en slutrapportering ske; se nedan utifrån tillsynsområden.

Tillsynsområde ID V1 2020 - Rutiner för egenkontroll

Process/Område

Tillsynen identifierade att egenkontroll tillämpas i samtliga verksamheter med utgångspunkt i samma administrativa rutiner, att det var ett tillsammansarbete mellan chefer och medarbetare där dialogen är grundläggande. Utmaningen för verksamheten var att redogöra för denna process (dokumentera) och att det fanns en brist på en formell, strukturerad åtgärdsplan.

Bedömning

Bedömningen var att vissa brister fanns.

Föreslagen åtgärd

Förvaltningen fick under 2021 uppdraget att säkra verksamheternas egenkontroll utifrån kravet på dokumentation för att trygga kvaliteten på servicemottagarnas insatser och stöd.

Vidtagen åtgärd

I samband med införandet av IBIC (Individens Behov I Centrum) pågår en utbildningsinsats om dokumentation där dokumentationen och planer ses över. Arbetet med att följa upp egenkontrollen är kontinuerlig och varje enhetschef jobbar med utvecklingsområden på respektive verksamhet. Under 2021 har en utbildningsinsats skett. Åtgärderna ska ske under 2021 och slutrapporteras i årsberättelsen 2021.

Tillsynsområde ID P1 2020 - Rutin för uppföljning av korttidsvikarier av enhetschefer

Process/Område

Tillsyn visade att rutinen inte följs fullt ut av enhetscheferna men att även om rutinen inte följs så sker uppföljning i stor omfattning. Viljan att följa upp finns, men rutinen upplevs som tidskrävande och system som stödjer till enkel hantering av uppföljning upplevs saknas.

Bedömning

Bedömningen var att vissa brister finns.

Föreslagen åtgärd

Förvaltningen får i uppdrag att säkra att rutinen för uppföljning av korttidsvikarier följs av enhetscheferna för att tillse att rådande kompetenskrav uppnås för att säkra förvaltningens personalförsörjning. Åtgärderna ska ske under 2021 och slutrapporteras i årsberättelsen 2021.

Vidtagen åtgärd

Rutinen säkras genom att när listorna från HR kommer till enhetscheferna går dessa igenom vid de gemensamma enhetschefsmötena, där dialog förs man ska gå vidare med de aktuella personerna.

Tillsynsområde ID E1 2020 - Riktlinjer för hantering av anläggningsregistret

Process/Område

Tillsynen identifierade att kunskapen kring hur inventarier i anläggningsregistret ska hanteras var låg och att det fanns en osäkerhet i hur olika situationer kopplat till detta ska hanteras.

Bedömning

Bedömningen var att vissa brister

Föreslagen åtgärd

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att samtliga enhetschefer ges adekvat information kring de rutiner och riktlinjer som rör hanteringen av anläggningsregistret. Åtgärderna ska ske under 2021 och slutrapporteras i årsberättelsen 2021.

Vidtagen åtgärd

En översyn av hur man kan samla de relevanta rutinerna och riktlinjerna för enkel åtkomst har skett och inom en snar framtid är förhoppningen att cheferna enklare ska kunna hitta den information som krävs för att hantera uppstånds situationer kopplat till anläggningsregistret.